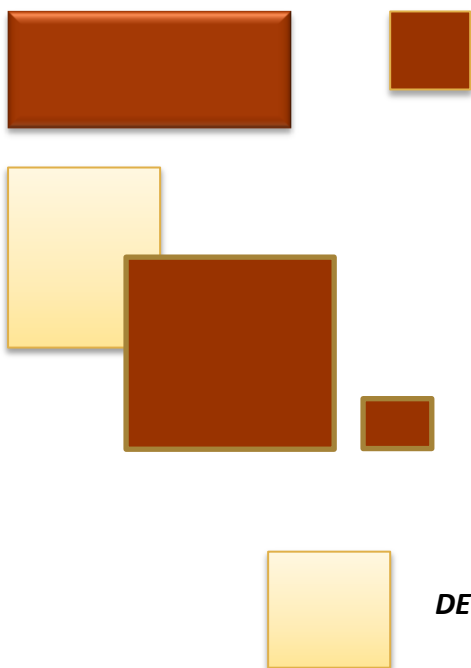

Ubezpieczeni poddani rehabilitacji leczniczej
w ramach prewencji rentowej ZUS w 2017 roku
w 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2019

Opracowała: Małgorzata Łabęcka Wydział Badań Statystycznych

Akceptowała: Hanna Zalewska

Dyrektor Departamentu

Statystyki i Prognoz Aktuarialnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

SPIS TREŚCI

	Strona
Wprowadzenie	5
1. Cechy społeczno-zawodowe ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej	7
2. Świadczenia pobierane przez ubezpieczonych przed rehabilitacją leczniczą	30
3. Świadczenia pobierane w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji leczniczej	43
3.1. Świadczenia pobierane po rehabilitacji bez względu na chorobę będącą przyczyną rehabilitacji	44
3.2. Świadczenia pobierane po rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji	57
4. Opinia o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji leczniczej	72
Podsumowanie	79

WPROWADZENIE

Program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej prowadzony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma na celu przywrócenie zdolności do pracy osobom, które w wyniku chorób lub wypadków i ich następstw są zagrożone długotrwałą niezdolnością do pracy ale rokują odzyskanie tej zdolności po zastosowaniu odpowiedniego leczenia rehabilitacyjnego. Mają więc one szansę w stosunkowo krótkim czasie powrócić do pracy zarobkowej. Sprzyjają temu maksymalne skrócenie okresu oczekiwania na leczenie rehabilitacyjne oraz kompleksowe działania rehabilitacyjne realizowane przy użyciu różnych technik i form terapii. Realizacja programu rehabilitacji leczniczej ma nie tylko zapobiegać utracie zdolności do pracy, ale również sprzyjać zmniejszaniu się wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Z możliwości uzyskania skierowania na rehabilitację leczniczą ZUS mogą skorzystać także:

- osoby uprawnione do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego;
- osoby pobierające rentę okresową z tytułu niezdolności do pracy;
- ubezpieczeni nie pobierający żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Na rehabilitację leczniczą ZUS nie są kierowane osoby z uprawnieniami do emerytury lub renty z tytułu trwałej niezdolności do pracy.

Podstawą skierowania osoby ubezpieczonej do ośrodka rehabilitacyjnego jest wydane przez lekarza orzecznika ZUS orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej. Orzeczenie takie lekarz orzecznik może wydać:

- ♦ orzekając o niezdolności do pracy do celów rentowych,
- ♦ orzekając o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego,
- ♦ dokonując kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy,
- ♦ na wniosek lekarza prowadzącego leczenie.

Program rehabilitacji leczniczej jest realizowany w krajowych ośrodkach rehabilitacyjnych na podstawie umów cywilno-prawnych. Wybór ośrodków rehabilitacyjnych dokonywany jest w drodze postępowania konkursowego.

Program rehabilitacji leczniczej realizowany przez ZUS ma charakter kompleksowy i obejmuje poza działaniami diagnostyczno - leczniczo-rehabilitacyjnymi, również rehabilitację psychologiczną, edukację zdrowotną z zakresu podstawowej wiedzy

o procesie chorobowym uwzględniającej profil schorzenia, instruktaż odnośnie kontynuacji rehabilitacji w warunkach domowych po zakończeniu turnusu rehabilitacyjnego.

Program rehabilitacji leczniczej nie obciąża finansowo pacjenta, bowiem koszty rehabilitacji leczniczej obejmujące koszty leczenia, zakwaterowania, żywienia, dojazdu, edukacji zdrowotnej są pokrywane z funduszu rentowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Corocznie w ustawie budżetowej ustalana jest kwota wydatków na prewencję rentową ZUS w wysokości do 0,4% wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dany rok budżetowy (Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych – art.57).

Od momentu wprowadzenia programu rehabilitacji leczniczej, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych ZUS prowadzi coroczne badanie statystyczne osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, mające na celu ocenę skuteczności rehabilitacji leczniczej mierzonej świadczeniami pobieranymi bądź nie pobieranymi w okresie 12 miesięcy po jej zakończeniu.

Badanie osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 roku jest kolejnym badaniem pełnym, zrealizowanym na podstawie informacji zawartych w podsystemach Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS, odnośnie:

- jednostek chorobowych będących przyczyną skierowania na leczenie rehabilitacyjne,
- świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy przed skierowaniem na rehabilitację,
- świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji,
- jednostek chorobowych, z tytułu których pobierano świadczenia po rehabilitacji,
- cech demograficzno-społecznych badanych osób, takich jak wiek, płeć, zawód, miejsce zamieszkania.

Pozyskane informacje posłużyły wnioskowaniu o takich aspektach rehabilitacji leczniczej, jak: przyczyny chorobowe kierowania na leczenie rehabilitacyjne, moment rozpoczęcia leczenia rehabilitacyjnego, skuteczność przeprowadzonej rehabilitacji leczniczej.

Poniżej prezentujemy wyniki badania 99,8% osób z ogólnej populacji 88,8 tys. poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2017 roku.

1. CECHY SPOŁECZNO-ZAWODOWE UBEZPIECZONYCH PODDANYCH REHABILITACJI LECZNICZEJ

Podobnie jak przed rokiem, w 2017 r. program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej realizowany był w zakresie następujących profili rehabilitacji:

- chorób narządu ruchu - rehabilitowanych w dwóch systemach: stacjonarnym i ambulatoryjnym,
- chorób układu krążenia - rehabilitowanych w trzech systemach: stacjonarnym, ambulatoryjnym oraz telemedycznie,
- schorzeń psychosomatycznych,
- chorób układu oddechowego,
- chorób narządu głosu,
- chorób onkologicznych gruczołu piersiowego,
- chorób narządu ruchu po wypadkach (we wczesnych stanach powypadkowych).

W 2017 r. programem rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej objętych zostało 88,8 tys. ubezpieczonych (o 3,4 tys. osób więcej niż w 2016 r.).

W wyniku badania statystycznego zebrano informacje o 88,6 tys. poddanych rehabilitacji leczniczej.

Z powodu najliczniej reprezentowanej grupy chorób narządu ruchu leczeniu rehabilitacyjnemu poddano 72,4 tys. osób, z czego rehabilitację w trybie stacjonarnym odbyło 61,7 tys. osób, a w trybie ambulatoryjnym – 10,7 tys. osób.

Drugą pod względem liczebności grupę rehabilitowanych tworzyły osoby z chorobami układu krążenia. Z grupy 6,8 tys. osób stacjonarną formę rehabilitacji leczniczej zastosowano u 6,4 tys. osób, formę ambulatoryjną – u 0,2 tys., a telemedyczną – u 0,2 tys. osób.

W ramach programu rehabilitacji schorzeń psychosomatycznych leczeniu rehabilitacyjnemu poddano 4,1 tys. osób, a w związku z chorobami układu oddechowego – 2,2 tys. osób. Ponadto z leczenia rehabilitacyjnego skorzystało również 1,7 tys. rehabilitowanych po operacjach nowotworu gruczołu piersiowego, 1,3 tys. osób ze schorzeniami narządu głosu oraz 0,3 tys. osób z chorobami narządu ruchu powstałymi po wypadkach.

Z porównania tych danych z analogicznymi z ubiegłego roku wynika, że w stosunku do 2016 r. największą różnicę odnotowano w grupie osób skierowanych z powodu chorób narządu ruchu - ich liczba zwiększyła się o 3,5 tys. osób. Więcej osób niż przed rokiem poddano rehabilitacji z powodu chorób narządu głosu (o 0,2 tys.), z powodu chorób układu oddechowego (o 0,1 tys.) oraz wskutek onkologicznych chorób gruczołu piersiowego (o 0,1 tys.).

Spadek liczby poddanych leczeniu rehabilitacyjnemu w 2017 r. odnotowano w grupach: chorób układu krążenia (o 0,5 tys. osób mniej niż w 2016 r.) i schorzeń psychosomatycznych (o 0,3 tys. osób mniej niż w 2016 r.).

Tabl. 1. Ubezpieczeni poddani rehabilitacji leczniczej w 2017 r. wg grup chorób

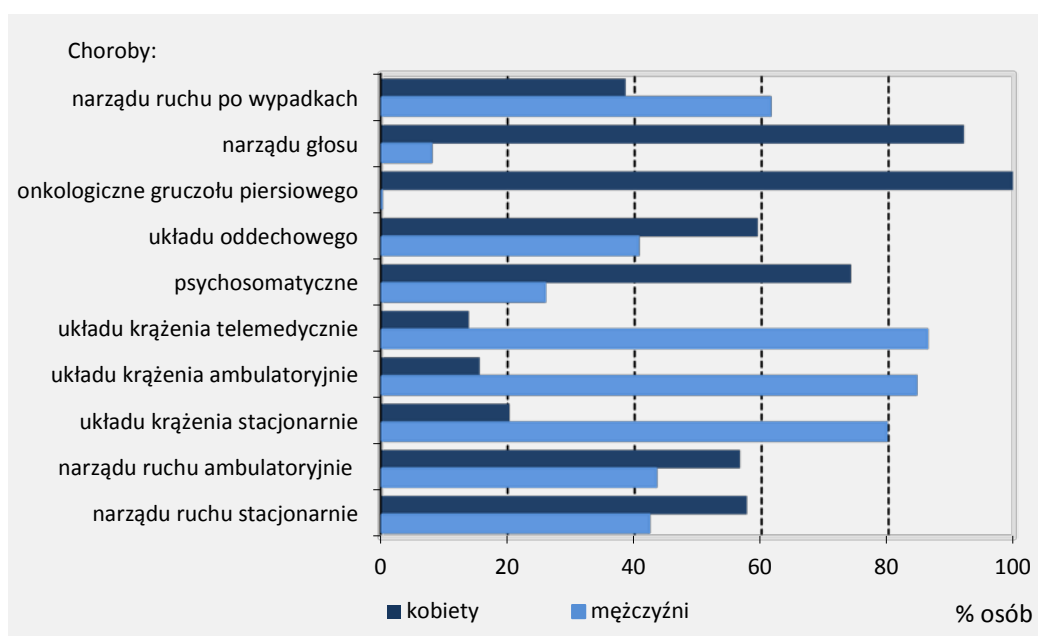
Grupa chorób	Ogółem liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 r.	Liczba rehabilitowanych w 2017 r. objętych badaniem statystycznym	
		liczba	% ogółu
OGÓŁEM	88 802	88 625	99,8
z tego rehabilitowani z powodu chorób:			
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	61 688	61 599	99,9
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	10 748	10 733	99,9
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 366	6 365	99,9
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	190	186	97,9
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	194	194	100,0
psychosomatycznych	4 150	4 149	100,0
układu oddechowego	2 224	2 223	99,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 699	1 699	100,0
narządu głosu	1 255	1 254	99,9
narządu ruchu po wypadkach	288	223	77,4

W ogólnej populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej z roku na rok zmniejsza się odsetek mężczyzn. W okresie pięciu lat udział mężczyzn zmniejszył się z 54,5% w 2011 r. do 43,3% w 2017 r. i kształtował się różnie w poszczególnych grupach

chorobowych. Podobnie, jak w latach ubiegłych, najwyższy udział mężczyzn, odnotowano wśród osób z chorobami układu krążenia: 79,7% wśród osób rehabilitowanych stacjonarnie, 84,4% osób poddanych leczeniu rehabilitacyjnemu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym i 86,1% - rehabilitowanych telemedycznie. Podobnie jak w ubiegłym roku, najwyższy odsetek kobiet odnotowano wśród osób (poza grupą z onkologicznymi chorobami gruczołu piersiowego) w grupach rehabilitowanych z powodu chorób narządu głosu (91,0%) i schorzeń psychosomatycznych (74,1%) – tabela 2 i rys. 1 .

Rys. 1. Rehabilitowani według płci i grup chorobowych, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Podobnie, jak w ubiegłych latach, do najczęściej występujących chorób narządu ruchu, które były przyczyną kierowania na rehabilitację leczniczą należały: choroby kręzka międzykręgowego M51 (22,3% grupy chorób narządu ruchu), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa M47 (19,6% tej grupy chorób) zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych G54 (11,4%), następstwa urazów kończyny dolnej T93 – 5,2%, choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych M17 – 4,3%. Wśród chorób układu krążenia jako przyczyna chorobowa rehabilitacji, dominowały różne postacie choroby

niedokrwiennej serca I25 -71,5%, a wśród schorzeń układu oddechowego – dychawica oskrzelowa J45 – 46,2% i przewlekła obturacyjna choroba płuc J44 – 19,5%. Z grupy chorób psychosomatycznych, rehabilitacji leczniczej podlegały przede wszystkim zaburzenia będące reakcją na ciężki stres F43 – 31,3%, a także zaburzenia lękowe F41 – 27,4% oraz i zaburzenia depresyjne F32 i F33. Udział wymienionych jednostek chorobowych w poszczególnych grupach chorób, określających profil rehabilitacji leczniczej pacjenta prezentuje tabela 3 i rys.2.

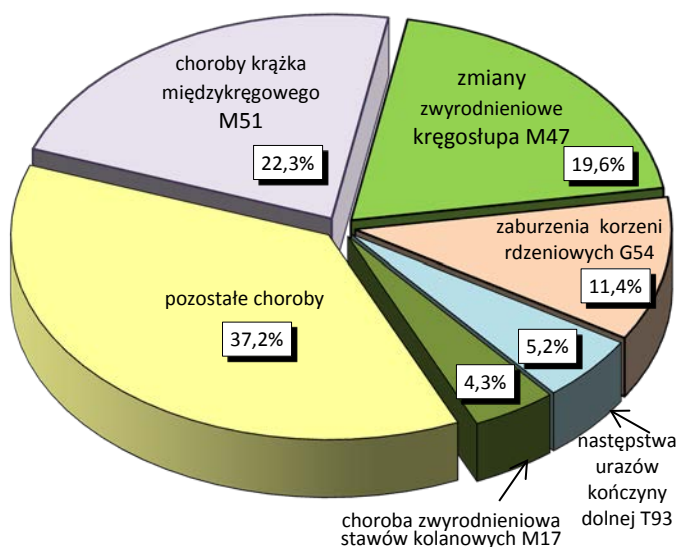
Tabl.2. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Grupy chorób	Liczba rehabilitowanych objętych badaniem statystycznym	w odsetkach
OGÓŁEM	88 625	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	61 599	69,5
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	10 733	12,1
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 365	7,2
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	186	0,2
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	194	0,2
psychosomatycznych	4 149	4,7
układu oddechowego	2 223	2,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 699	1,9
narządu głosu	1 254	1,4
narządu ruchu po wypadkach	223	0,3
MĘŻCZYŹNI	38 349	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	26 080	68,0
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	4 654	12,1
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	5 074	13,2
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	157	0,4
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	167	0,4
psychosomatycznych	1 075	2,8
układu oddechowego	903	2,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	2	0,0
narządu głosu	100	0,3
narządu ruchu po wypadkach	137	0,4

Tabl.2. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej (dok.)

Grupy chorób	Liczba rehabilitowanych objętych badaniem statystycznym	w odsetkach
KOBIETY	50 276	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	35 519	70,6
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	6 079	12,1
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	1291	2,6
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	29	0,1
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	27	0,0
psychosomatycznych	3 074	6,1
układu oddechowego	1 320	2,6
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 697	3,4
narządu głosu	1 154	2,3
narządu ruchu po wypadkach	86	0,2

Rys. 2. Najczęściej występujące jednostki chorobowe z grupy chorób narządu ruchu

Tabl. 3. Najczęściej występujące jednostki chorobowe będące przyczyną kierowania na rehabilitację leczniczą

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Jednostki chorobowe	w odsetkach		
Choroby narządu ruchu	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Inne choroby krążka międzykręgowego M51	22,3	22,4	22,2
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa M47	19,6	15,8	22,4
Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych G54	11,4	10,5	12,1
Następstwa urazów kończyny dolnej T93	5,2	7,6	3,4
Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych [Gonartroza] M17	4,3	4,4	4,3
Choroby układu krążenia	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Przewlekła choroba niedokrwienna serca I25	71,5	75,0	57,3
Samoistne (pierwotne) nadciśnienie I10	7,6	6,7	17,9
Choroby układu oddechowego	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Dychawica oskrzelowa J45	46,2	35,2	53,6
Inna przewlekła zaporowa choroba płuc J44	19,5	34,7	9,1
Schorzenia psychosomatyczne	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Reakcja na ciężki stres F43	31,3	32,3	31,0
Inne zaburzenia lękowe F41	27,4	20,2	30,0
Zaburzenia depresyjne nawracające F33	13,5	10,3	14,6

Jak już wspomniano, dane prezentowane w opracowaniu dotyczą 88,6 tys. osób z ogólnej populacji 88,8 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 r. Z tej populacji 88,6 tys. osób objętych badaniem statystycznym, u 86,8 tys. osób niezdolność do pracy nie została spowodowana wypadkiem przy pracy ani chorobą zawodową, lecz wynikała z tzw. ogólnego stanu zdrowia (tabela 4).

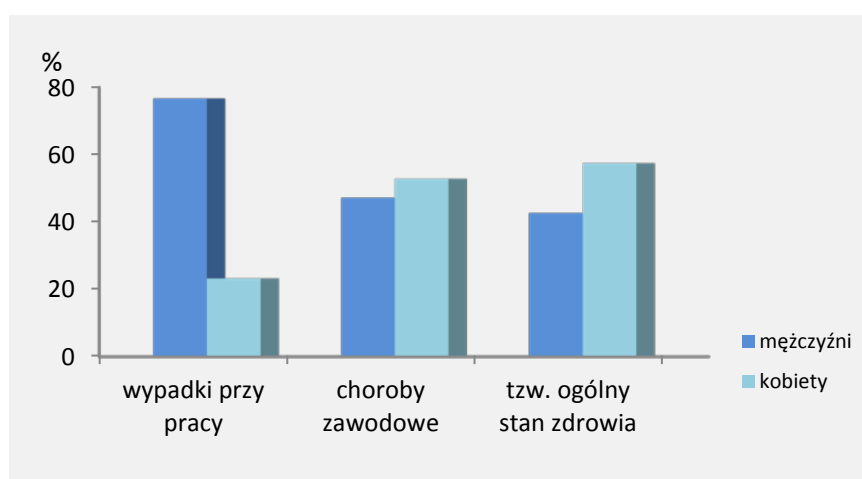
Następstwa wypadków przy pracy były powodem niezdolności do pracy u 1,8 tys. ubezpieczonych poddanych leczeniu rehabilitacyjnemu. U 98,1% osób rehabilitowanych w następstwie wypadków przy pracy, dysfunkcje organizmu spowodowane były chorobami narządu ruchu.

Tak jak i w latach poprzednich, wśród rehabilitowanych z tzw. ogólnego stanu zdrowia dominowały choroby narządu ruchu i stanowiły 81,6% (w 2016r. udział tych chorób wyniósł 80,1%).

Tabl. 4. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz okoliczności powstania niezdolności do pracy

Grupy chorób	Ogółem rehabilitowani w 2017 r. objęci badaniem statystycznym		Rehabilitowani na skutek schorzeń powstałych w związku z:					
			wypadkami przy pracy		chorobami zawodowymi		tzw. ogólnym stanem zdrowia	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
OGÓŁEM	88 625	100,0	1 768	100,0	36	100,0	86 821	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:								
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	61 599	69,5	1 440	81,8	16	44,4	60 143	69,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	10 733	12,1	288	16,3	5	13,9	10 440	12,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6 365	7,2	8	0,5	1	2,8	6 356	7,3
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	186	0,2	2	0,1	-	-	184	0,2
układu krążenia telemedycznie	194	0,2	-	-	-	-	194	0,2
psychosomatycznych	4 149	4,7	13	0,7	-	-	4 136	4,8
układu oddechowego	2 223	2,5	3	0,2	8	22,2	2 212	2,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 699	1,9	-	-	-	-	1 699	2,0
narządu głosu	1 254	1,4	-	-	6	16,7	1 248	1,4
narządu ruchu po wypadkach	223	0,3	14	0,8	-	-	209	0,2

Rys. 3. Rehabilitowani według okoliczności powstania niezdolności do pracy i płci

Ponad 53% populacji rehabilitowanych w następstwie wypadków przy pracy, zamieszkiwało województwa najbardziej zurbanizowane: mazowieckie (19,6%), śląskie (13,2%), wielkopolskie (11,0%), dolnośląskie (9,5%), co obrazuje tabela 5.

Tabl. 5. Rehabilitowani według okoliczności powstania niezdolności do pracy oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

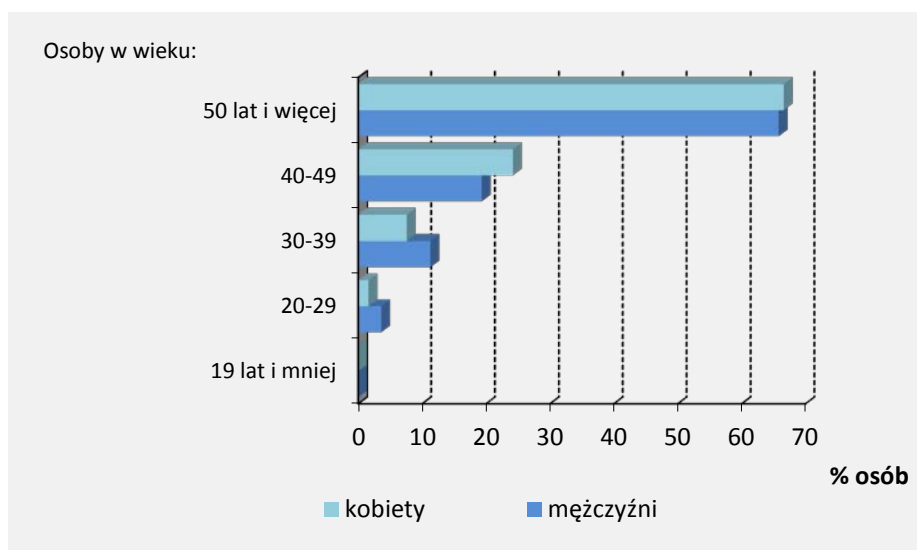
Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek schorzeń powstałych w związku z:		
		wypadkami przy pracy	chorobami zawodowymi	tzw. ogólnym stanem zdrowia
		w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	7,2	9,5	8,3	7,2
Kujawsko-pomorskie	4,0	4,6	2,8	3,9
Lubelskie	5,9	4,8	5,6	5,9
Lubuskie	2,3	1,9	-	2,3
Łódzkie	8,8	8,2	8,3	8,8
Małopolskie	6,5	3,5	2,8	6,5
Mazowieckie	20,5	19,6	13,9	20,6
Opolskie	1,4	0,7	-	1,4
Podkarpackie	2,9	3,3	-	2,9
Podlaskie	3,3	2,5	2,8	3,4
Pomorskie	6,0	8,0	2,8	6,0
Śląskie	14,0	13,2	19,4	14,0
Świętokrzyskie	2,9	2,2	5,5	2,9
Warmińsko-mazurskie	2,4	2,9	19,4	2,4
Wielkopolskie	7,1	11,0	2,8	7,0
Zachodniopomorskie	4,8	4,1	5,6	4,8

Dominującą przyczyną skierowania w 2017 r. na rehabilitację leczniczą był ogólny stan zdrowia, co niewątpliwie wpłynęło na strukturę rehabilitowanych według wieku. Z ogólnej populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 roku 66,3% przekroczyło 50 rok życia (tabl. 6 i 7), w porównaniu z 64,9% w 2016 roku. Średni wiek ubezpieczonych w momencie skierowania na rehabilitację w 2017 r. wynosił 51,5 roku: dla mężczyzn – 51,6 roku, dla kobiet – 51,4 roku. Średni wiek w najliczniejszej grupie chorób narządu ruchu wyniósł 51,2 roku. Najniższy odnotowano w grupie schorzeń psychosomatycznych – 49,2 roku. Najstarszą grupę wiekową stanowiły osoby z chorobami układu krążenia, średni wiek w tej grupie był o ponad 4 lata wyższy od średniego dla całej populacji rehabilitowanych. W grupie osób z chorobami układu oddechowego średni wiek wyniósł 53,5 roku, a z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego – 52,3 roku.

Tabl. 6. Rehabilitowani w 2017 roku poddani badaniu statystycznemu według wieku i płci

Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	88 625	38 349	50 276
19 lat i mniej	30	22	8
20-29	2 169	1 388	781
30-39	8 123	4 319	3 804
40-49	19 574	7 390	12 184
50 lat i więcej	58 729	25 230	33 499
Średni wiek	51,5	51,6	51,4

Rys. 4. Rehabilitowani według wieku i płci

Tabl. 7. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz wieku i płci

Grupy chorób Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,0	0,0
20-29	2,4	3,6	1,6
30-39	9,2	11,3	7,6
40-49	22,1	19,3	24,2
50 lat i więcej	66,3	65,8	66,6
Średni wiek	51,5	51,6	51,4
Choroby narządu ruchu razem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,1	0,0
20-29	2,8	4,3	1,6
30-39	9,9	12,8	7,8
40-49	22,5	20,6	23,9
50 lat i więcej	64,8	62,2	66,7
Średni wiek	51,2	50,8	51,4
Choroby układu krążenia razem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,5	0,4	0,5
30-39	2,3	2,4	1,9
40-49	13,2	12,2	17,0
50 lat i więcej	84,0	85,0	80,6
Średni wiek	55,3	55,9	54,2

**Tabl. 7. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali
poddani rehabilitacji leczniczej oraz wieku i płci (dok.)**

Grupy chorób Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
Choroby psychosomatyczne	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	2,8	2,5	2,8
30-39	12,7	16,3	11,4
40-49	29,3	21,5	32,1
50 lat i więcej	55,2	59,7	53,7
Średni wiek	49,2	50,3	48,8
Choroby układu oddechowego	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,1	0,1	-
20-29	1,0	0,9	1,1
30-39	5,6	7,4	4,4
40-49	18,0	12,5	21,8
50 lat i więcej	75,3	79,1	72,7
Średni wiek	53,5	54,7	52,7
Onkologia gruczołu piersiowego	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,1	-	0,1
30-39	4,6	-	4,6
40-49	25,1	-	25,1
50 lat i więcej	70,2	100,0	70,2
Średni wiek	52,3	58,5	52,3
Choroby narządu głosu	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,6	-	0,7
30-39	5,5	5,0	5,6
40-49	23,9	17,0	24,4
50 lat i więcej	70,0	78,0	69,3
Średni wiek	51,8	55,4	51,5

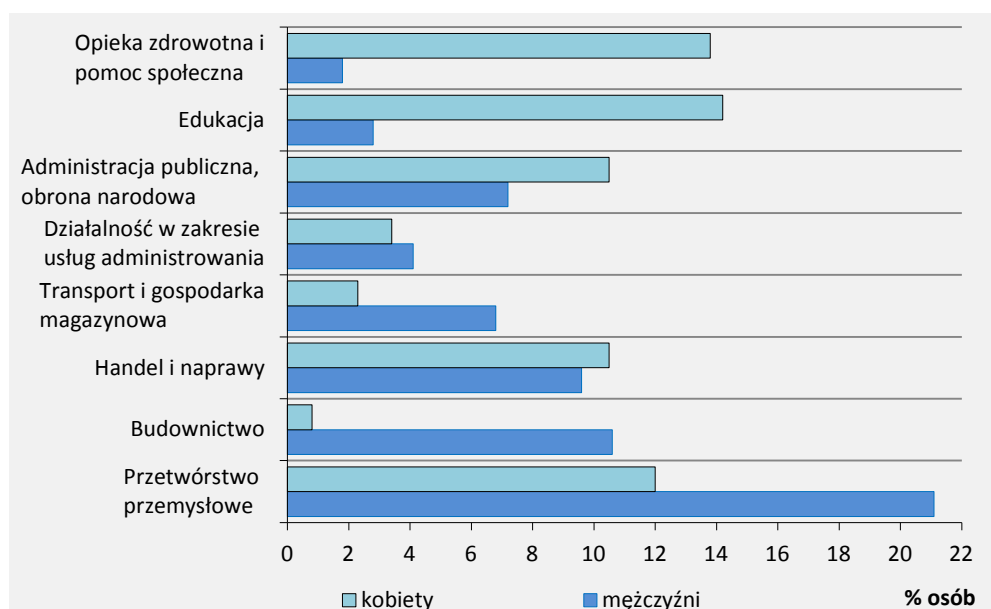
W odniesieniu do 74,3 % badanej populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 roku zebrano Informacje o wykonywanym zawodzie (tabl.8 i 9). Stosunkowo duży odsetek braku informacji o zawodzie w dokumentach ubezpieczeniowych wynika z możliwości opcjonalnego wypełniania pola z tą informacją.

Z analizy pozyskanych danych wynika, że wśród grup zawodowych reprezentowanych w populacji rehabilitowanych znalazły się sekretarki i operatorzy maszyn biurowych (7,6%), średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych i kultury (6,2%), jak i pomoce domowe i sprzątaczkę (5,7%) oraz robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (5,0%). Struktura ta była zróżnicowana zależnie od profilu

rehabilitacji. W grupie osób z chorobami narządu ruchu najliczniejszymi grupami zawodowymi były te wymienione powyżej. W grupie chorób układu krążenia przeważali robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (8,7%), a także kierowcy i operatorzy pojazdów (7,2%) oraz robotnicy budowlani (5,6%), a także sekretarki i operatorzy maszyn biurowych (5,1%). Wśród rehabilitowanych z powodu chorób psychosomatycznych przeważał średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych i kultury (8,1%), oraz sekretarki i operatorzy maszyn biurowych (7,8%).

Z danych o poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej, w których zatrudnieni byli ubezpieczeni w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą, (tabl. 10 i rys. 5) wynika, że mężczyźni zatrudnieni byli głównie w przetwórstwie przemysłowym (21,1%) lub budownictwie (10,6%) lub w handlu i naprawach (9,6%). Miejscem zatrudnienia kobiet były najczęściej edukacja (14,2%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (13,8%) oraz przetwórstwo przemysłowe (12,0%).

Rys. 5. Rehabilitowani według sekcji gospodarki i płci

Tabl. 8. Rehabilitowani według zawodów oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Zawody i specjalności	Ogółem	w tym rehabilitowani na skutek chorób:			
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psychoso- matycznych	układu oddecho- wego
	w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:					
Specjaliści do spraw zdrowia	4,5	4,9	1,7	2,0	4,9
Specjaliści nauczania i wychowania	5,0	4,0	2,1	3,1	11,9
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,8	3,8	2,0	5,0	4,0
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	6,2	6,2	3,8	8,1	6,2
Sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni	7,6	7,9	5,1	7,8	6,7
Pracownicy usług osobistych	3,6	3,7	3,6	3,0	3,2
Robotnicy budowlani i pokrewni	3,4	3,5	5,6	0,9	3,1
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,0	5,1	8,7	2,0	4,3
Elektrycy i elektronicy	3,1	3,2	3,1	2,5	2,8
Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,1	4,1	7,2	1,6	4,8
Pomoce domowe i sprzątaczk	5,7	5,9	4,9	4,1	6,7
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,9	2,9	3,8	1,6	3,0

Tabl. 9. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz zawodów

Zawody i specjalności	Ogółem	w tym rehabilitowani na skutek chorób:			
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psychoso- matycznych	układu oddecho- wego
	w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	81,9	7,6	4,7	2,5
Specjaliści do spraw zdrowia	100,0	88,3	2,9	2,1	2,7
Specjaliści nauczania i wychowania	100,0	65,7	3,2	2,9	5,9
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	100,0	81,0	4,1	6,1	2,7
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	100,0	83,1	4,7	6,2	2,5
Sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni	100,0	85,2	5,1	4,8	2,2
Pracownicy usług osobistych	100,0	84,0	7,7	3,9	2,3
Sprzedawcy i pokrewni	100,0	85,3	3,9	6,1	1,8
Robotnicy budowlani i pokrewni	100,0	83,9	12,5	1,2	2,3
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	100,0	82,4	13,2	1,9	2,2
Elektrycy i elektronicy	100,0	84,6	7,5	3,7	2,2
Kierowcy i operatorzy pojazdów	100,0	81,9	13,5	1,9	2,4
Pomoce domowe i sprzątaczk	100,0	85,1	6,6	3,4	3,0
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	100,0	83,9	10,0	2,6	2,6

Tabl. 10. Rehabilitowani według sekcji gospodarki narodowej, w których byli zatrudnieni w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą

Sekcja gospodarki narodowej	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,8	1,4	0,3
Górnictwo i wydobywanie	0,9	1,6	0,3
Przetwórstwo przemysłowe	15,9	21,1	12,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,6	1,1	0,3
Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,2	2,0	0,6
Budownictwo	5,1	10,6	0,8
Handel i naprawy	10,1	9,6	10,5
Transport i gospodarka magazynowa	4,3	6,8	2,3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,4	1,0	1,7
Informacja i komunikacja	0,7	0,8	0,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,5	0,7	2,1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,6	1,6	1,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,2	2,0	2,4
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3,7	4,1	3,4
Administracja publiczna i obrona narodowa: obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9,1	7,2	10,5
Edukacja	9,3	2,8	14,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8,6	1,8	13,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,2	0,9	1,4
Pozostała działalność usługowa	1,3	0,7	1,7

W ogólnej populacji rehabilitowanych najliczniej występowały osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, które to stanowiły 41,8% badanej populacji (tabl. 11). Osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące stanowiły 6,7%, a osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 7,3%.

Tabl. 11. Rehabilitowani według wybranych tytułów ubezpieczenia ^{*)}

Tytuł ubezpieczenia osoby poddanej rehabilitacji leczniczej	Ogółem w odsetkach
OGÓŁEM	100,0
w tym:	
osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę	41,8
osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące	6,7
osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia – łącznie z osobami współpracującymi	7,3

**Tabl. 12. Rehabilitowani według wybranych tytułów ubezpieczenia ^{*)}
oraz grup chorób**

Grupa chorób	Osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę	Osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące	Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	71,7	67,9	65,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	12,0	15,3	13,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6,3	8,6	8,7
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,2	0,2	0,4
układu krążenia telemedycznie	0,2	0,5	0,7
psychosomatycznych	3,1	4,1	6,6
układu oddechowego	2,5	1,9	2,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,9	1,1	1,9
narządu głosu	1,8	0,3	0,7
narządu ruchu po wypadkach	0,3	0,1	0,4

^{*)} Według stanu na koniec 2017 roku

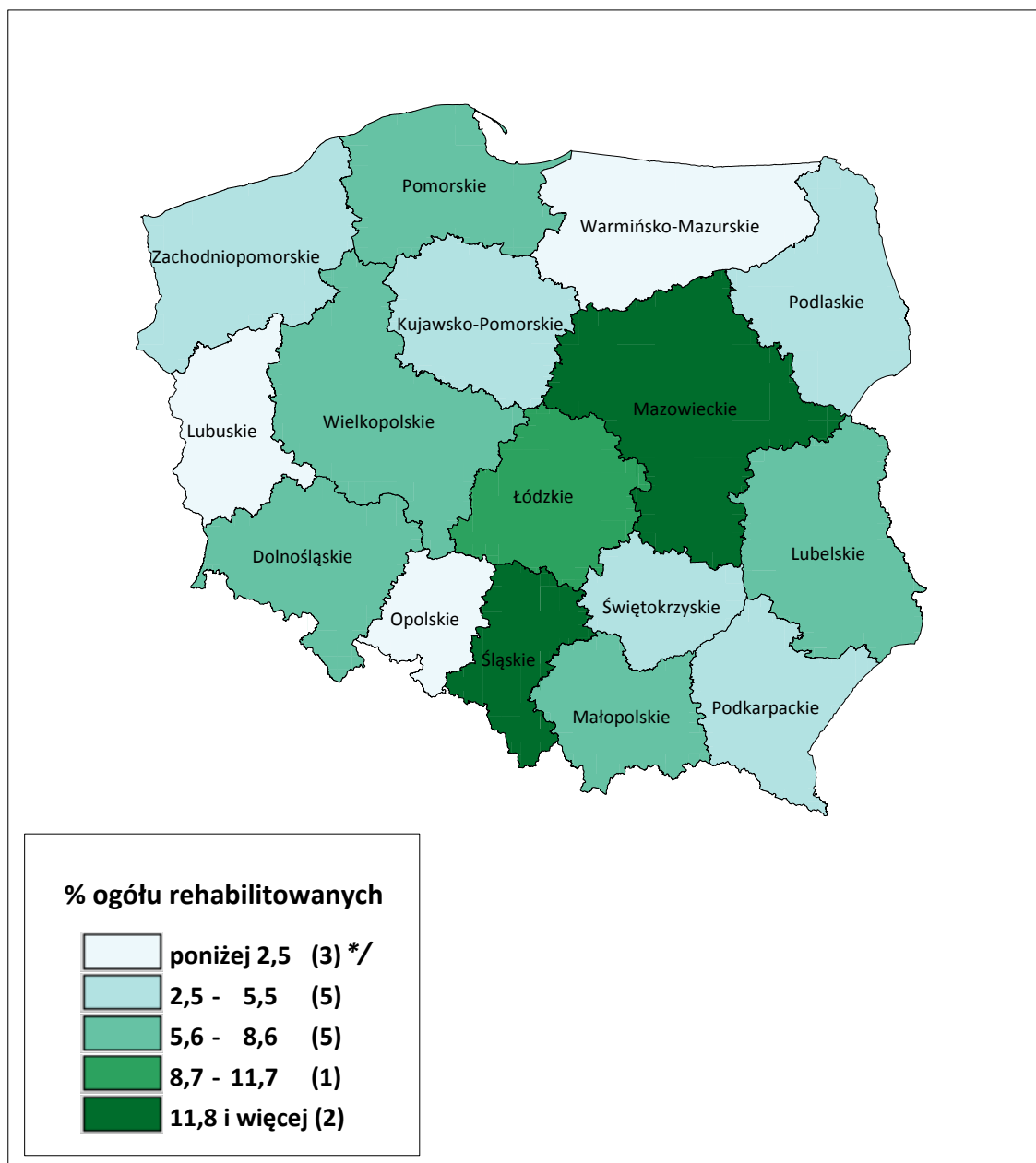
Odsetek osób rehabilitowanych stacjonarnie lub ambulatoryjnie z powodu chorób narządu ruchu w grupie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wyniósł 83,7%, wśród osób prowadzących pozarolniczą działalność – 83,2%, a wśród zatrudnionych na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 78,6% (tabl.12).

Podobnie jak w ubiegłych latach, w populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej najliczniej reprezentowani byli mieszkańcy województw o wysokim odsetku osób czynnych zawodowo: mazowieckiego (20,5% ogółu rehabilitowanych), śląskiego (14,0%) i łódzkiego (8,8%) – tabl. 13 i rys. 6.

Tabl. 13. Rehabilitowani według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	7,2	7,9	6,7
Kujawsko-pomorskie	4,0	3,6	4,2
Lubelskie	5,9	5,5	6,2
Lubuskie	2,3	2,4	2,3
Łódzkie	8,8	8,7	8,8
Małopolskie	6,5	6,4	6,6
Mazowieckie	20,5	19,9	21,0
Opolskie	1,4	1,6	1,2
Podkarpackie	2,9	3,5	2,5
Podlaskie	3,3	3,0	3,6
Pomorskie	6,0	6,5	5,7
Śląskie	14,0	13,5	14,4
Świętokrzyskie	2,9	2,9	2,9
Warmińsko-mazurskie	2,4	2,7	2,1
Wielkopolskie	7,1	7,5	6,8
Zachodniopomorskie	4,8	4,4	5,0

Rys. 6. Rehabilitowani według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

*/ liczba województw

Inaczej kształtowało się zróżnicowanie przestrzenne jeśli przeanalizujemy wskaźnik liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w przeliczeniu na 100 tys. pracujących. W 2017 r. wartość wskaźnika ogółem dla wszystkich województw wyniosła 675 osób poddanych rehabilitacji leczniczej na 100 tys. pracujących. Podobnie jak w poprzednim roku, wartość znacznie przewyższającą przeciętną odnotowano w województwach: lubelskim – 964 osoby na 100 tys. pracujących i podlaskim – 957 osób oraz łódzkim – 935 osób. Najniższa wartość tego wskaźnika wystąpiła w województwach podkarpackim – 430 osób poddanych rehabilitacji leczniczej na 100 tys. pracujących i w województwie opolskim – 424 osoby.

Tabl. 14. Rehabilitowani w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Liczba rehabilitowanych objętych badaniem statystycznym	Liczba rehabilitowanych na 100 tys. pracujących*/
OGÓŁEM	88 625	675
Dolnośląskie	6 398	604
Kujawsko-pomorskie	3 508	548
Lubelskie	5 207	964
Lubuskie	2 068	641
Łódzkie	7 787	935
Małopolskie	5 743	501
Mazowieckie	18 209	785
Opolskie	1 230	424
Podkarpackie	2 573	430
Podlaskie	2 961	957
Pomorskie	5 346	657
Śląskie	12 418	751
Świętokrzyskie	2 531	755
Warmińsko-mazurskie	2 130	543
Wielkopolskie	6 293	466
Zachodniopomorskie	4 223	805

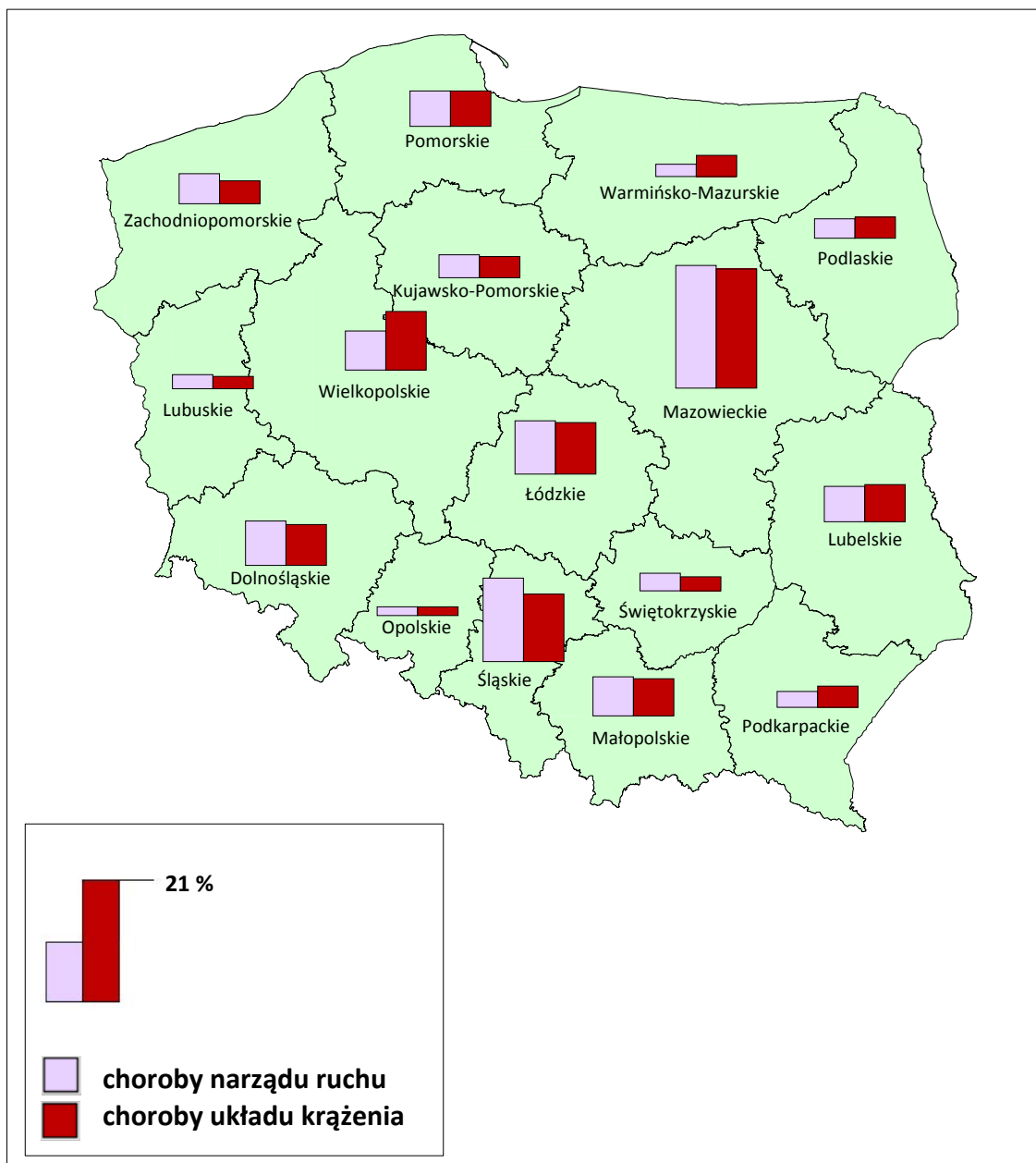
W grupie osób z chorobami narządu ruchu (formy stacjonarna i ambulatoryjna) przeważali mieszkańcy województw: mazowieckiego – 20,7% i śląskiego – 14,2% (tabl. 15 i rys. 7).

Osoby zamieszkujące województwa mazowieckie i śląskie dominowały również wśród rehabilitowanych z powodu pozostałych grup chorób, tj. chorób układu krążenia (łącznie wszystkie trzy formy rehabilitacji), schorzeń psychosomatycznych, chorób układu oddechowego czy chorób onkologicznych gruczołu piersiowego.

Tabl. 15. Rehabilitowani według województw odpowiadających miejscu zamieszkania oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:					
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie lub po wypadkach	układu krążenia stacjonarnie ambulatoryjnie lub telemedycznie	psycho- soma- tycznych	układu oddechowe- go	onkologi- cznych gruczołu piersio- wego	narządu głosu
		w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	7,2	7,4	7,0	6,0	5,0	7,6	6,6
Kujawsko- pomorskie	4,0	3,9	3,5	4,1	4,3	2,9	12,9
Lubelskie	5,9	5,9	6,3	3,3	5,5	5,1	12,0
Lubuskie	2,3	2,5	2,1	0,7	2,0	2,9	1,5
Łódzkie	8,8	8,8	8,9	8,1	10,1	7,5	6,6
Małopolskie	6,5	6,6	6,4	3,8	6,8	5,7	7,9
Mazowieckie	20,5	20,7	20,1	20,5	19,6	20,9	12,4
Opolskie	1,4	1,4	1,4	1,2	1,9	1,6	0,6
Podkarpackie	2,9	2,7	3,5	6,2	2,5	2,0	1,4
Podlaskie	3,3	3,2	3,5	4,3	3,2	5,5	4,8
Pomorskie	6,0	6,0	6,1	7,7	5,2	7,5	4,3
Śląskie	14,0	14,2	11,3	16,1	14,7	13,2	11,4
Świętokrzyskie	2,9	3,0	2,5	0,6	3,3	2,6	1,5
Warmińsko- mazurskie	2,4	2,2	3,5	3,6	3,6	1,9	5,0
Wielkopolskie	7,1	6,5	10,0	10,1	9,0	9,3	8,5
Zachodnio- pomorskie	4,8	5,0	3,9	3,7	3,3	3,8	2,6

Rys. 7. Rehabilitowani z powodu chorób narządu ruchu^{*/} oraz chorób układu krążenia^{**/} według województw odpowiadających ich miejscu zamieszkania

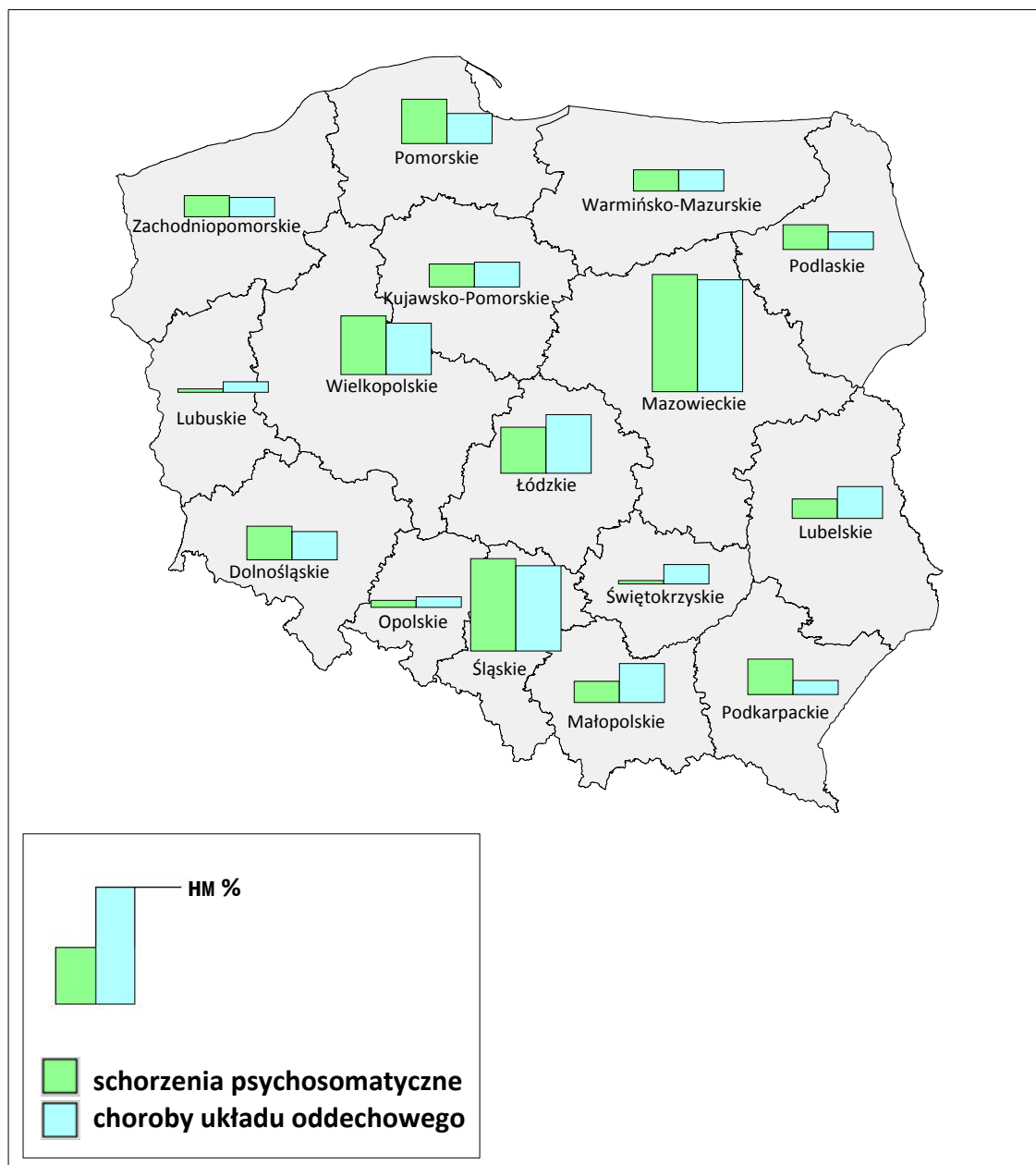

Uwaga: Strukturę procentową prezentuje tabela 15.

*/ Choroby rehabilitowane w systemach stacjonarnym i ambulatoryjnym łącznie

**/ Choroby rehabilitowane w systemach stacjonarnym, ambulatoryjnym i telemedycznie łącznie

Rys. 8. Rehabilitowani z powodu schorzeń psychosomatycznych oraz chorób układu oddechowego według województw odpowiadających ich miejscu zamieszkania

Uwaga: Strukturę procentową prezentuje tabela 15.

Tabl.16. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:					
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie lub po wypadkach	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psycho- soma- tycznych	układu odde- chowego	onkologii- cznych gruczołu piersio- wego	narządu głosu
		w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	81,9	7,6	4,7	2,5	1,9	1,4
Dolnośląskie	100,0	83,7	7,4	3,9	1,7	2,0	1,3
Kujawsko-pomorskie	100,0	79,7	6,8	4,8	2,7	1,4	4,6
Lubelskie	100,0	82,4	8,1	2,6	2,3	1,7	2,9
Lubuskie	100,0	86,2	7,0	1,3	2,2	2,4	0,9
Łódzkie	100,0	82,4	7,7	4,3	2,9	1,6	1,1
Małopolskie	100,0	83,7	7,5	2,7	2,7	1,7	1,7
Mazowieckie	100,0	82,7	7,4	4,7	2,4	1,9	0,9
Opolskie	100,0	82,1	7,5	4,1	3,5	2,2	0,6
Podkarpackie	100,0	76,6	9,3	10,0	2,1	1,3	0,7
Podlaskie	100,0	78,3	8,0	6,1	2,4	3,2	2,0
Pomorskie	100,0	80,8	7,7	6,0	2,1	2,4	1,0
Śląskie	100,0	82,9	6,1	5,4	2,6	1,8	1,2
Świętokrzyskie	100,0	87,0	6,6	1,0	2,9	1,8	0,7
Warmińsko- mazurskie	100,0	73,6	11,3	6,9	3,8	1,5	2,9
Wielkopolskie	100,0	75,2	10,7	6,7	3,2	2,5	1,7
Zachodniopomorskie	100,0	86,1	6,2	3,7	1,7	1,5	0,8

2. ŚWIADCZENIA POBIERANE PRZEZ UBEZPIECZONYCH PRZED REHABILITACJĄ LECZNICZĄ

Skuteczność rehabilitacji w znacznym stopniu zależy od możliwie wczesnego kierowania osób na leczenie rehabilitacyjne. Podstawą skierowania osoby ubezpieczonej na turnus rehabilitacyjny jest wydane przez lekarza orzecznika ZUS orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej. Tabela 17 zawiera liczbę orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji wydanych w latach 2013-2017.

Tabl. 17. Liczba orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji leczniczej wydanych przez lekarzy orzeczników ZUS w latach 2013-2017

Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
	w tys.				
OGÓŁEM orzeczenia ustalające potrzebę rehabilitacji leczniczej wydane w trakcie orzekania:	85,2	88,0	94,2	99,8	101,1
- o niezdolności do pracy dla celów rentowych w wyniku:					
badań pierwszorazowych	2,1	2,0	1,9	1,9	1,8
badań ponownych	9,0	8,3	7,1	5,9	5,0
- w trakcie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy	6,9	5,7	5,0	4,6	3,2
- przy orzekaniu o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego	31,1	31,2	32,8	31,8	28,6
- na wniosek lekarza leczącego	36,1	40,8	47,4	55,6	62,5

Z ogólnej liczby wydanych w 2017 roku 101,1 tys. orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji leczniczej, a więc uprawniających do skierowania na leczenie rehabilitacyjne, 62,5 tys. (tj. o 6,9 tys. więcej orzeczeń niż w poprzednim roku) zostało wydanych na wniosek lekarza leczącego, m.in. osobom które przed uzyskaniem takiego orzeczenia nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W trakcie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy lekarze orzecznicy ustalili potrzebę rehabilitacji leczniczej u 3,2 tys. osób. Zatem 65,7 tys. orzeczeń (tj. 65%)

wydanych zostało na wczesnym etapie leczenia. Z roku na rok zmniejsza się liczba rencistów, którym w trakcie badania ponownego dla celów rentowych przedłużane jest prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz jednocześnie orzekana potrzeba rehabilitacji leczniczej.

W 2017 r. w porównaniu z rokiem 2016, liczba ta zmniejszyła się o 1 tysiąc orzeczeń. Również o 3,2 tys. mniej takich orzeczeń lekarze wydali w trakcie orzekania o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego.

Wszystkie te zmiany struktury orzeczeń stwierdzających potrzebę rehabilitacji leczniczej miały wpływ na strukturę świadczeń pobieranych przez ubezpieczonych w momencie kierowania ich na rehabilitację leczniczą.

Z ogólnej liczby 88,6 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 r., które zostały objęte badaniem statystycznym, w momencie skierowania, 54,4 tys. osób pobierało świadczenia z ubezpieczeń społecznych, a pozostałe 34,2 tys. osób nie pobierało przed rehabilitacją żadnych świadczeń (tabl. 18).

Tabl.18. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację

Rodzaj świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	88 625 *)	100,0	38 349 *)	100,0	50 276*)	100,0
z tego:						
I. Osoby pobierające świadczenia przed rehabilitacją	54 425	61,4	28 701	74,9	25 724	51,2
z tego pobierające:						
zasiłek chorobowy	18 337	20,7	8 116	21,2	10 221	20,3
świadczenie rehabilitacyjne	28 551	32,2	16 048	41,9	12 503	24,9
rentę z tytułu niezdolności do pracy	7 537	8,5	4 537	11,8	3 000	6,0
II. Osoby, które przed rehabilitacją nie pobierały żadnych świadczeń	34 200	38,6	9 648	25,1	24 552	48,8

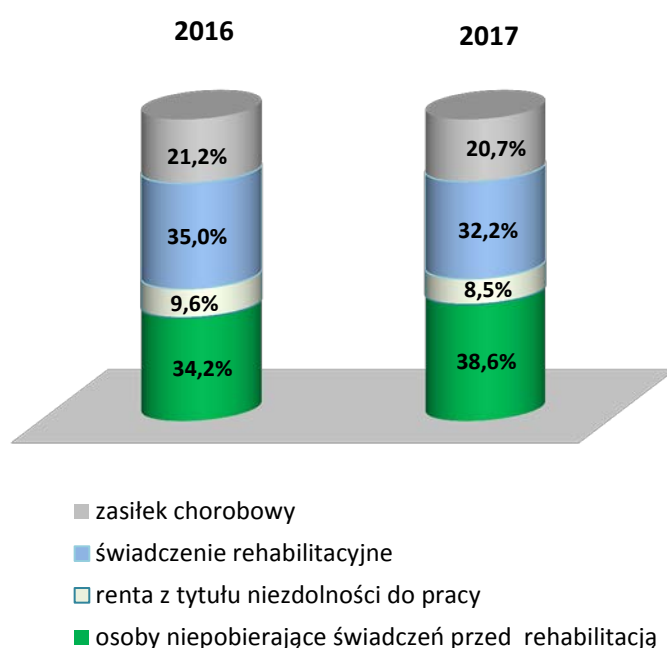
*) Liczba rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Z liczby 54,4 tys. osób pobierających świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację jakiejkolwiek świadczenia - 18,3 tys. osób pobierało zasiłek chorobowy, 28,6 tys. - świadczenie rehabilitacyjne, a 7,5 tys. osób - rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Opisana struktura osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 r. według świadczeń pobieranych w momencie skierowania na leczenie rehabilitacyjne niewątpliwie miała wpływ na ocenę skuteczności przeprowadzonej rehabilitacji. Skuteczność określana jest odsetkiem osób w populacji poddanej rehabilitacji leczniczej w danym roku, które w okresie 12 miesięcy po zakończonej rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego (uwaga – rozdział 3).

Bardzo wysoki odsetek osób, które w momencie skierowania na rehabilitację nie pobierały żadnych świadczeń świadczy o coraz większym zrozumieniu profilaktyki zachorowań poprzez leczenie rehabilitacyjne szczególnie w zakresie chorób narządu ruchu i chorób układu krążenia. Porównanie struktury rehabilitowanych według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania w latach 2016 - 2017 zaprezentowano na rysunku 9.

Rys. 9. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą w latach 2016-2017

Struktura świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację kształtowała się odmiennie w poszczególnych grupach chorób, będących przyczyną rehabilitacji – zestawienie w tabeli 19 i na rysunku 10.

I tak, w grupie osób poddanych rehabilitacji leczniczej stacjonarnej lub ambulatoryjnej z powodu chorób narządu ruchu średnio co druga osoba w momencie skierowania na rehabilitację pobierała świadczenie rehabilitacyjne, co trzecia osoba - zasiłek chorobowy, a co ósma – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W grupie poddanych rehabilitacji z powodu chorób układu krążenia (w jednej z trzech form) 57% osób skierowanych zostało w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, blisko 43% - zasiłek chorobowy, a 24,4% w momencie skierowania posiadało status rencisty.

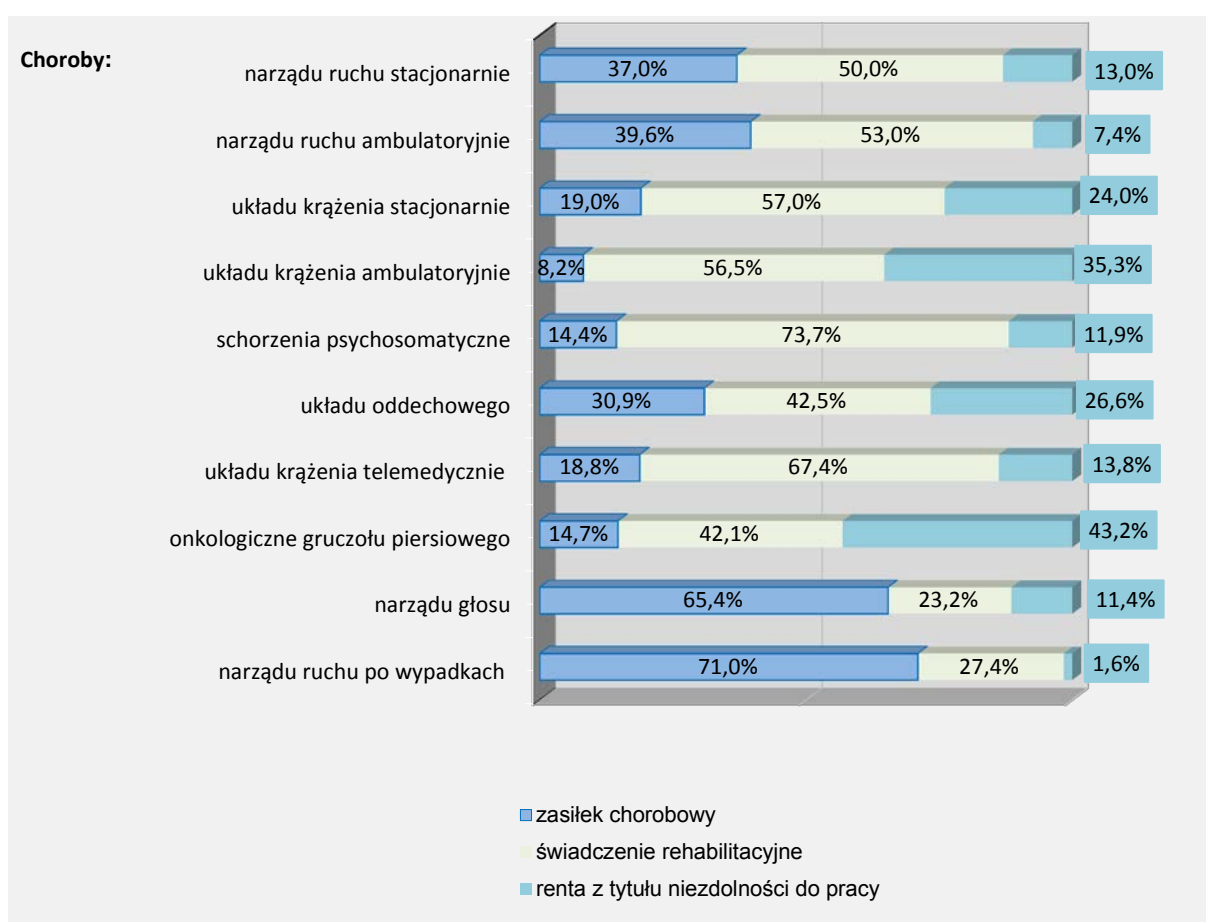
Tabl. 19. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Grupy chorób	Ogółem ^{*)}	z tego pobierający przed rehabilitacją:		
		zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	54 425	18 337	28 551	7 537
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	35 126	12 984	17 615	4 527
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7 681	3 028	4 088	565
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5 066	976	2 888	1 202
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	170	14	96	60
układu krążenia telemedycznie	183	35	123	25
schorzeń psychosomatycznych	3 747	541	2 766	440
układu oddechowego	1 120	347	478	295
onkologicznych gruczołu piersiowego	942	143	400	399
narządu głosu	184	121	42	21
narządu ruchu po wypadkach	206	148	55	3

^{*)} Liczba rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Odmienne kształtowała się struktura świadczeń pobieranych w grupie osób skierowanych w związku z chorobami psychosomatycznymi, w której blisko 75% osób pobierało świadczenie rehabilitacyjne. Wśród osób leczonych onkologicznie, niewiele osób zostało skierowanych na leczenie rehabilitacyjne w trakcie czasowej niezdolności do pracy. W momencie skierowania większość z tych ubezpieczonych posiadała uprawnienia do świadczenia rehabilitacyjnego (42,1%) lub prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy – (43,2%).

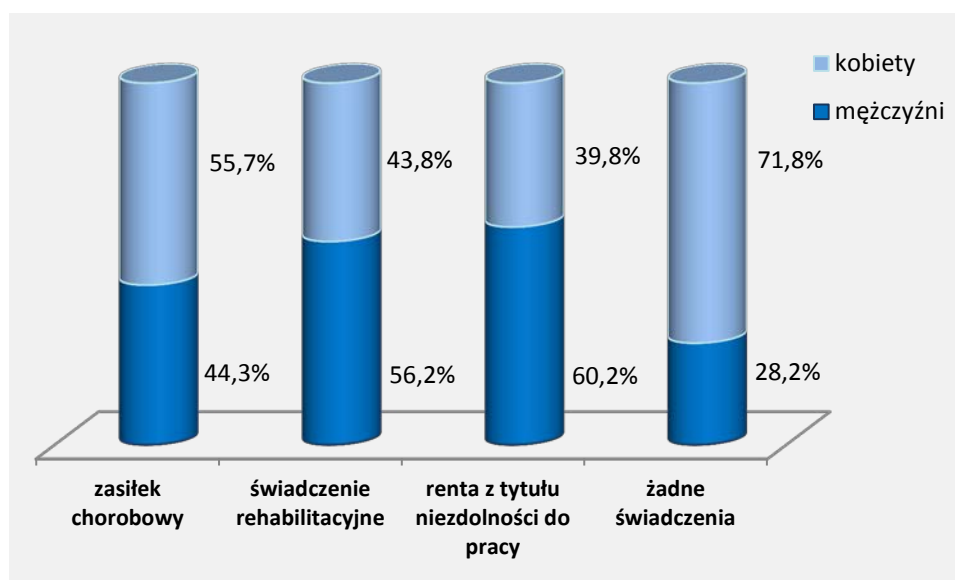
Rys. 10. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób

Analizując ogólną strukturę rehabilitowanych według płci, daje się zauważyć wysoki, bo prawie 72% odsetek kobiet w grupie osób niepobierających przed rehabilitacją leczniczą żadnych świadczeń (rys. 11). Kobiety przeważały również w grupie pobierających przed rozpoczęciem rehabilitacji leczniczej zasiłek chorobowy, ich odsetek wyniósł 55,7%.

W strukturze według płci zarówno w populacji rencistów, jak i populacji osób pobierających świadczenie rehabilitacyjne przeważali mężczyźni. Wśród rencistów stanowili oni 60,2%, a w drugiej z wymienionych grup, tj. pobierających świadczenie rehabilitacyjne – 56,2%.

Rys. 11. Rehabilitowani pobierający świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według rodzaju świadczeń i płci

Przeciętna długość zasiłku chorobowego wykorzystanego przed rehabilitacją wyniosła średnio 108,6 dnia. W grupie chorób narządu głosu było to tylko 69 dni (tabl. 20). Najdłuższą przeciętną liczbę dni zasiłkowych wynoszącą 182 dni odnotowano zarówno u mężczyzn, jak i kobiet rehabilitowanych ambulatoryjnie z powodu chorób układu krążenia.

Tabl. 20. Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według grup chorób i płci rehabilitowanych

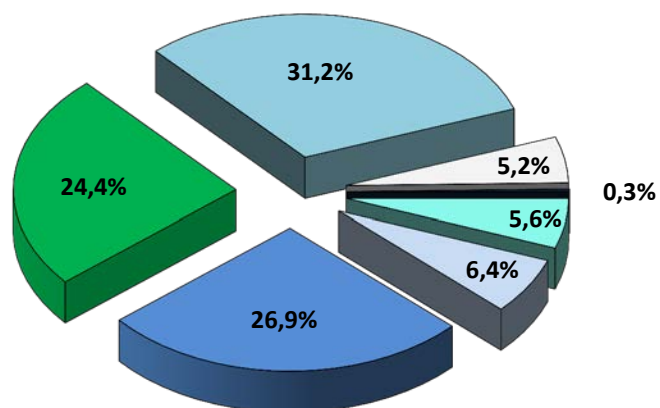
Grupy chorób	Przeciętna liczba dni zasiłkowych		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	108,6	114,5	103,9
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	106,5	113,2	101,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	114,8	117,8	112,4
układu krążenia w systemie stacjonarnym	114,3	117,9	103,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	182,0	182,0	182,0
układu krążenia telemedycznie	124,4	125,5	120,0
schorzeń psychosomatycznych	133,1	132,5	133,3
układu oddechowego	93,2	101,4	88,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	102,0	-	102,0
narządu głosu	69,0	83,2	67,2
narządu ruchu po wypadkach	101,3	103,9	97,2

Tabl. 21. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację zasiłek chorobowy według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	70,8	69,3	72,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	16,5	16,6	16,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1,3	9,1	2,3
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,2	0,1	0,0
układu krążenia telemedycznie	0,8	0,3	0,1
schorzeń psychosomatycznych	6,3	1,6	4,0
układu oddechowego	1,1	1,7	2,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,5	-	1,4
narządu głosu	0,7	0,2	1,0
narządu ruchu po wypadkach	0,8	1,1	0,6

Rys. 12. Rehabilitowani pobierający zasiłek chorobowy w momencie skierowania na rehabilitację według okresu jego pobierania

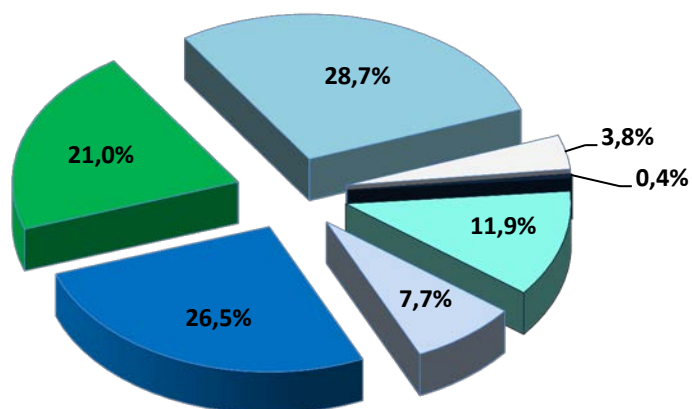
Mężczyźni

Okres pobierania zasiłku chorobowego:

do 20 dni   21-33   34-90   91-150   151-182   183-270   271 dni i więcej

Kobiety

Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przed rehabilitacją leczniczą wynosił 5,7 miesiąca i był zróżnicowany zależnie od grupy chorób (tabl. 23). Najdłużej, bo przeciętnie przez okres 6,4 miesiąca, świadczenie rehabilitacyjne pobierane było z powodu onkologicznych schorzeń gruczołu piersiowego.

Średnio przez okres 6,1 miesiąca świadczenie to było pobierane w związku z chorobami narządu głosu, tyle samo miesięcy również z powodu chorób narządu ruchu po wypadkach. Najszybciej, bo po 4,2 miesięcznym okresie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego osoby z chorobami układu krążenia kierowane były na rehabilitację realizowaną w systemie telemedycznym.

Tabl. 22. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację świadczenie rehabilitacyjne według okresu jego pobierania i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	12,4	11,2	14,0
4 - 6	67,1	68,9	64,8
7 - 9	10,1	10,0	10,3
10 - 12	9,5	9,1	10,1
Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach	5,7	5,8	5,7

Tabl. 23. Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach:		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	5,7	5,8	5,7
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	5,9	5,9	5,8
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	5,1	5,1	5,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,8	5,8	5,7
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5,6	5,8	4,8
układu krążenia telemedycznie	4,2	4,2	4,0
schorzeń psychosomatycznych	5,4	5,3	5,4
układu oddechowego	5,6	5,7	5,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	8,4	6,0	8,4
narządu głosu	6,1	7,0	6,0
narządu ruchu po wypadkach	6,1	6,0	6,2

Z populacji rencistów skierowanych na rehabilitację leczniczą w 2017 r., liczącej 7,5 tys. osób (tabl. 24-26), 91,3% pobierało świadczenie rentowe z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W populacji rencistów przeważali mężczyźni, stanowiąc nieco ponad 60%. Wśród przyczyn chorobowych niezdolności do pracy dominowały choroby narządu ruchu (67,6% ogółu rent). Osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobami układu krążenia (niezależnie od trybu rehabilitacji) stanowiły 17,1%. Niezdolni do pracy wskutek chorób psychosomatycznych to 5,8% populacji rencistów, a w następstwie chorób układu oddechowego – 3,9%.

Średni wiek rencistów wynosił 52,2 roku i kształtował się odmiennie w poszczególnych grupach chorób będących przyczyną rehabilitacji. W najliczniejszej grupie osób rehabilitowanych stacjonarnie z powodu chorób narządu ruchu wyniósł 51,4 roku, podczas gdy w drugiej pod względem liczebności grupie osób z chorobami układu krążenia był o 4 lata wyższy (tabl. 25).

Tabl. 24. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczb	%	liczba	%	liczba	%
OGÓŁEM	7 537	100,0	4 537	60,2	3 000	39,8
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:						
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	4 527	100,0	2 777	61,4	1 750	38,6
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	565	100,0	317	56,1	248	43,9
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 202	100,0	1 046	87,0	156	13,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	60	100,0	55	91,7	5	8,3
układu krążenia telemedycznie	25	100,0	20	80,0	5	20,0
schorzeń psychosomatycznych	440	100,0	139	31,6	301	68,4
układu oddechowego	295	100,0	176	59,7	119	40,3
onkologicznych gruczołu piersiowego	399	100,0	-	-	399	100,0
narządu głosu	21	100,0	5	23,8	16	76,2
narządu ruchu po wypadkach	3	100,0	2	66,7	1	33,3

Tabl. 25. Średni wiek rehabilitowanych pobierających w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorób

Grupy chorób	Średni wiek w latach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	52,2	53,0	51,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	51,4	51,7	50,8
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	50,8	51,8	49,7
układu krążenia w systemie stacjonarnym	56,0	56,4	53,3
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	57,0	57,3	54,4
układu krążenia telemedycznie	56,5	57,3	53,4
schorzeń psychosomatycznych	52,1	52,0	50,7
układu oddechowego	53,7	54,7	52,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	51,7	-	51,7
narządu głosu	56,8	56,0	57,1
narządu ruchu po wypadkach	52,7	52,0	54,0

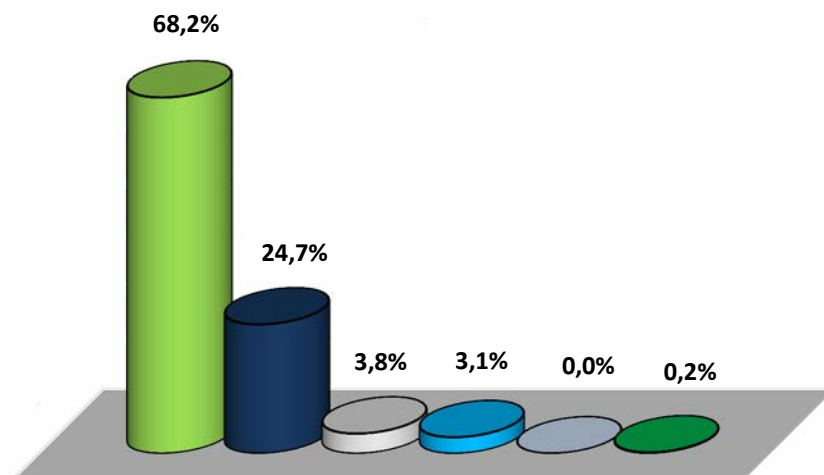

Tabl. 26. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według stopnia niezdolności do pracy i grup chorób

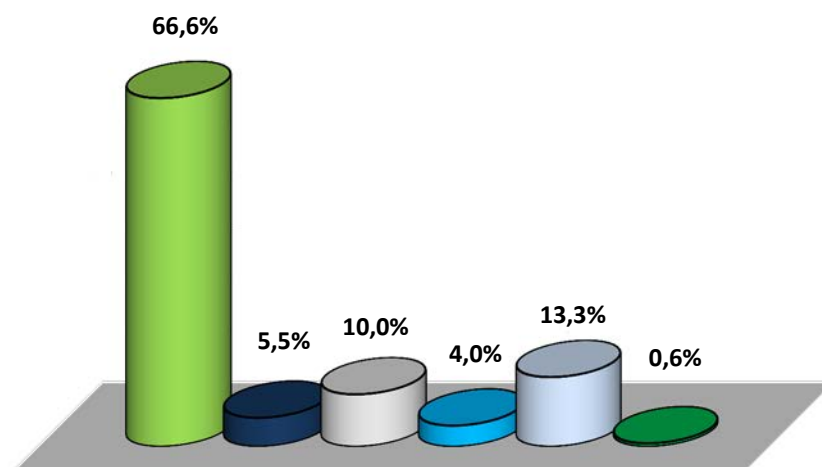
Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:	
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
OGÓŁEM	7 537	655	6 882
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	4 527	414	4 113
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	565	33	532
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 202	113	1 089
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	60	2	58
układu krążenia telemedycznie	25	3	22
schorzeń psychosomatycznych	440	10	430
układu oddechowego	295	18	277
onkologicznych gruczołu piersiowego	399	61	338
narządu głosu	21	-	21
narządu ruchu po wypadkach	3	1	2
MĘŻCZYŹNI	4 537	416	4 121
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	2 777	276	2 501
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	317	24	293
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 046	98	948
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	55	2	53
układu krążenia telemedycznie	20	2	18
schorzeń psychosomatycznych	139	5	134
układu oddechowego	176	8	168
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-
narządu głosu	5	-	5
narządu ruchu po wypadkach	2	1	1
KOBIETY	3 000	239	2 761
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	1 750	138	1 612
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	248	9	239
układu krążenia w systemie stacjonarnym	156	15	141
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5	-	5
układu krążenia telemedycznie	5	1	4
schorzeń psychosomatycznych	301	5	296
układu oddechowego	119	10	109
onkologicznych gruczołu piersiowego	399	61	338
narządu głosu	16	-	16
narządu ruchu po wypadkach	1	-	1

Rys. 13. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorób i płci

Mężczyźni

Kobiety

Choroby:

- narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie
- układu krążenia stacjonarnie lub ambulatoryjnie lub telemedycznie
- psychosomatyczne
- układu oddechowego
- onkologiczne gruczołu piersiowego
- pozostałe

3. ŚWIADCZENIA POBIERANE W OKRESIE 12 MIESIĘCY PO REHABILITACJI LECZNICZEJ

Badanie statystyczne osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 roku, analogicznie jak w latach poprzednich, w zakresie zasiłków chorobowych zostało zrealizowane wyłącznie na podstawie informacji zawartych w podsystemach Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS.

Przy realizacji badania za 2017 rok przyjęto te same zasady jak przy poprzednich badaniach, tj.:

- do oceny skuteczności rehabilitacji leczniczej przyjęto wskaźnik jakim jest odsetek osób, które w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia rehabilitacji leczniczej nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.
- wyniki badania zaprezentowano zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej;
- wyodrębnienia w/w grupy osób dokonano na podstawie kryterium zgodności numeru statystycznego jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, z tytułu której pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji;
- w przypadku pobierania różnych świadczeń w miarę ich przyznawania w tym okresie, analizę przeprowadzono w odniesieniu do ostatniego pobieranego świadczenia;
- jednostki chorobowe, z tytułu których pobierane były świadczenia po zakończeniu rehabilitacji leczniczej zakwalifikowano do grup chorób podlegających rehabilitacji leczniczej. Kwalifikacji tej dokonano uwzględniając stacjonarną, ambulatoryjną lub telemedyczną formę leczenia rehabilitacyjnego odbytego w 2017 roku, ze względu na potrzebę oceny skuteczności rehabilitacji w poszczególnych grupach chorób;
- jednostki chorobowe, z tytułu których pobierane były świadczenia po zakończeniu rehabilitacji leczniczej, a których nie można było zaliczyć do jednej z grup chorób podlegających rehabilitacji zakwalifikowano do grupy „pozostałe choroby”.
- liczba rent pobieranych po odbytej rehabilitacji obejmuje zarówno renty obsługiwane przez KSI, jak i renty wypłacane przez wcześniej funkcjonujące systemy emerytalno-rentowe.

3.1. ŚWIADCZENIA POBIERANE PO REHABILITACJI BEZ WZGLĘDU NA CHOROBE BĘDĄCĄ PRZYCZYNĄ REHABILITACJI

W okresie 12 miesięcy od daty zakończenia analizowanej rehabilitacji leczniczej struktura 88,6 tys. ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 r. przedstawiała się następująco:

- 41,5 tys. osób (tj. 46,8% badanej populacji) nie pobierało żadnych świadczeń,
- 47,1 tys. (tj. 53,2%) kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją lub w jej trakcie, lub rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia, z tego:
  - ◆ 18,0 tys. osób (tj. 20,4% badanej populacji) pobierało zasiłek chorobowy,
  - ◆ 14,8 tys. (tj. 16,7%) – świadczenie rehabilitacyjne,
  - ◆ 14,3 tys. (tj. 16,1%) – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe wyniki wskazują, że w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji 46,8% osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2017 r., nie pobierało żadnych świadczeń, zatem zgodnie z przyjętym dla potrzeb badania statystycznego założeniem należy uznać, że w przypadku tych osób rehabilitacja lecznicza okazała się skuteczna. W efekcie w 2017 r. w stosunku do 2016 r. skuteczność rehabilitacji nie zmieniła się.

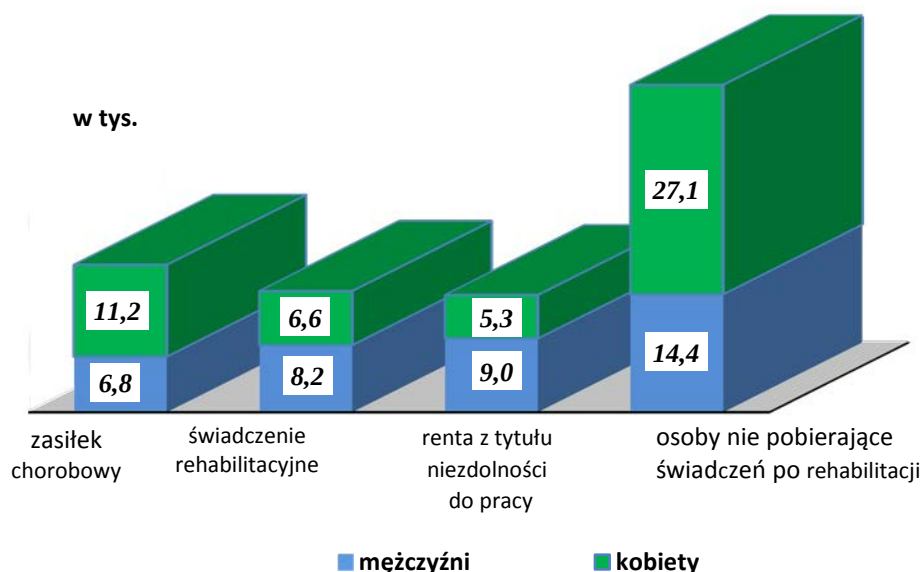
Dla porównania odsetek osób nie pobierających po rehabilitacji żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych wynosił w poprzednich latach: w 2016 r. – 46,8%. w 2015 r. – 43,4%, w 2014 r. – 42,9%. Strukturę rehabilitowanych w 2017 roku według rodzaju świadczeń pobieranych po rehabilitacji oraz płci przedstawia rysunek 14.

Tabl. 27. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji	Ogółem	
	liczba ^{*)}	w odsetkach
OGÓŁEM	88 625^{*)}	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	47 146	53,2
z tego pobierający:		
zasiłek chorobowy	18 046	20,4
świadczenie rehabilitacyjne	14 793	16,7
rentę z tytułu niezdolności do pracy	14 307	16,1
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	41 479	46,8
MĘŻCZYŹNI	38 349	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	23 943	62,4
z tego pobierający:		
zasiłek chorobowy	6 817	17,8
świadczenie rehabilitacyjne	8 157	21,3
rentę z tytułu niezdolności do pracy	8 969	23,4
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	14 406	37,6
KOBIETY	50 276	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	23 203	46,2
z tego pobierający:		
zasiłek chorobowy	11 229	22,3
świadczenie rehabilitacyjne	6 636	13,2
rentę z tytułu niezdolności do pracy	5 338	10,6
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	27 073	53,8

^{*)} Liczba rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 14. Liczba rehabilitowanych według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po rehabilitacji i płci

Okres pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończonej rehabilitacji był zróżnicowany w poszczególnych rodzajach świadczeń zależnie od jednostek chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy.

W 2017 r. przeciętna liczba dni zasiłku chorobowego pobieranego po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego wynosiła 41,9 dnia (tab.28). Najdłużej, bo przez okres 70,8 dnia zasiłek chorobowy pobierały osoby poddane rehabilitacji w związku z chorobami psychosomatycznymi. W najliczniejszej grupie rehabilitowanych z tytułu chorób narządu ruchu okres pobierania był zróżnicowany zależnie od trybu rehabilitacji: osoby rehabilitowane w systemie stacjonarnym zasiłek chorobowy pobierały przeciętnie przez niecałe 41 dni, podczas gdy rehabilitowani ambulatoryjnie – przez okres przeszło 56 dni. Podobną tendencję odnotowano również w grupie osób z chorobami układu krążenia: osoby rehabilitowane stacjonarnie zasiłek chorobowy pobierały średnio przez niecałe 35 dni, ambulatoryjnie – przez 49,2 dnia, a telemedycznie – 47,8 dnia.

Tabl. 28. Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w dniach:		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	41,9	45,0	40,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	40,8	44,1	38,8
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	56,4	60,9	53,3
układu krążenia w systemie stacjonarnym	34,6	34,6	34,5
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	49,2	50,8	33,0
układu krążenia telemedycznie	47,8	54,3	25,8
schorzeń psychosomatycznych	70,8	84,0	67,0
układu oddechowego	41,0	46,7	37,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	40,8	-	40,8
narządu głosu	21,1	14,9	21,8
narządu ruchu po wypadkach	44,2	45,4	42,4
pozostałych	28,0	34,7	25,5

W grupie osób pobierających świadczenie rehabilitacyjne, jako ostatnie świadczenie po rehabilitacji, dominowały osoby z chorobami narządu ruchu stanowiąc 74,1% tej populacji (tabl.29). Kolejne 12,5% to osoby ze schorzeniami psychosomatycznymi, a 8,6% to osoby z chorobami układu krążenia. Podobnie jak w ubiegłym roku, struktura pobierających świadczenie rehabilitacyjne z tytułu poszczególnych grup chorób kształtowała się odmiennie w zależności od płci. W populacji mężczyzn świadczenie rehabilitacyjne pobierano przede wszystkim z tytułu chorób narządu ruchu (77%), dalsze 13,1% - z tytułu chorób układu krążenia, a niecałe 6% z powodu schorzeń psychosomatycznych. Natomiast w populacji kobiet w 70% przypadków świadczenie rehabilitacyjne pobierane było z powodu chorób narządu ruchu, co piąte świadczenie związane było ze schorzeniami psychosomatycznymi podczas gdy z chorobami układu krążenia związane było jedynie 3% świadczeń.

W 93% przypadków świadczenie rehabilitacyjne było kontynuacją świadczenia przyznanego przed rehabilitacją leczniczą. W związku z tym w obu populacjach w przeszło 70,9% przypadków świadczenie pobierano przez okres nie przekraczający 3 miesięcy.

Tabl. 29. Rehabilitowani pobierający jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji świadczenie rehabilitacyjne według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	64,6	67,0	61,6
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	9,5	10,0	8,9
układu krążenia w systemie stacjonarnym	8,0	12,3	2,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,3	0,4	0,1
układu krążenia telemedycznie	0,3	0,4	0,1
schorzeń psychosomatycznych	12,5	5,8	20,9
układu oddechowego	1,5	1,6	1,3
onkologicznych gruczołu piersiowego	0,6	0,0	1,3
narządu głosu	0,0	-	0,1
narządu ruchu po wypadkach	0,1	0,2	0,1
pozostałych	2,6	2,3	2,8

Tabl. 30. Rehabilitowani pobierający świadczenie rehabilitacyjne jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji, według okresu jego pobierania i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	70,9	70,3	71,6
4 - 6	27,0	27,4	26,5
7 - 9	2,1	2,3	1,9
10 - 12	0,0	0,0	-

Tabl. 31. Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób i płci

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2,8	2,9	2,8
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	2,8	2,8	2,8
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	2,5	2,5	2,4
układu krążenia w systemie stacjonarnym	3,1	3,2	2,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	3,2	3,4	2,3
układu krążenia telemedycznie	2,7	2,8	1,8
schorzeń psychosomatycznych	2,9	3,0	2,9
układu oddechowego	3,0	3,1	2,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	3,2	3,0	3,2
narządu głosu	3,0	-	3,0
narządu ruchu po wypadkach	3,0	2,9	3,2
pozostałych	3,2	3,1	3,3

Tabl. 32. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób i płci

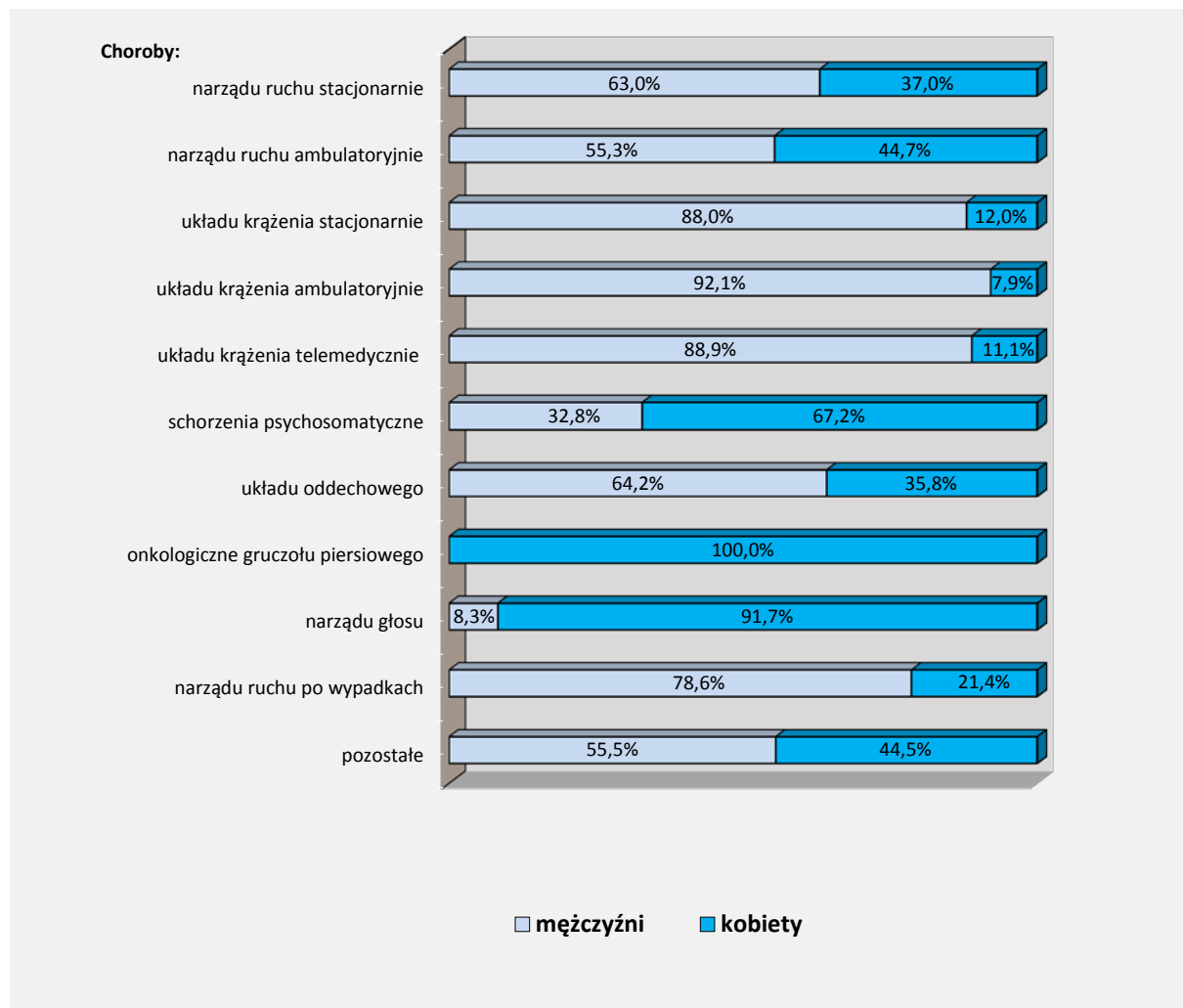
Grupy chorób	Ogółem ^{*)}	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	14 307	8 969	5 338
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	9 043	5 696	3 347
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	1 241	686	555
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 799	1 584	215
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	76	70	6
układu krążenia telemedycznie	54	48	6
schorzeń psychosomatycznych	598	196	402
układu oddechowego	425	273	152
onkologicznych gruczołu piersiowego	317	-	317
narządu głosu	12	1	11
narządu ruchu po wypadkach	14	11	3
pozostałych	728	404	324

^{*)} Liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy spośród 88 802 rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

W 2017 r. grupa osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji, liczyła 14,3 tys. osób. Z tej liczby rencistów 92,4% pobierało rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 7,6% - z powodu całkowitej niezdolności do pracy (tabl.33-34). W populacji rencistów odsetek mężczyzn wyniósł 62,7%.

Z ogólnej liczby rencistów 71,9% świadczeń pobierały osoby z chorobami narządu ruchu rehabilitowane w systemach stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Kolejne 13,4% stanowiły renty przyznane z powodu chorób układu krążenia. O ile w populacji mężczyzn choroby układu krążenia były przyczyną niezdolności do pracy 19% rencistów, o tyle z tymi chorobami związanych było jedynie 4,2% rent pobieranych przez kobiety. Należy wspomnieć, że ok. 5% wszystkich rent pobierano z tytułu chorób określanych jako „pozostałe choroby”, których nie można zakwalifikować do żadnego z wymienianych w opracowaniu profili rehabilitacji.

Rys. 15. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorób i płci

Tabl. 33. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób płci oraz stopnia niezdolności do pracy

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:	
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	7,6	92,4
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	7,5	92,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,6	94,4
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	6,9	93,1
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	7,9	92,1
układu krążenia telemedycznie	100,0	7,4	92,6
schorzeń psychosomatycznych	100,0	4,2	95,8
układu oddechowego	100,0	11,8	88,2
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	12,6	87,4
narządu głosu	100,0	-	100,0
narządu ruchu po wypadkach	100,0	28,6	71,4
pozostałych	100,0	11,7	88,3
MEŻCZYŹNI	100,0	8,0	92,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	8,0	92,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,4	94,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	6,7	93,3
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	7,1	92,9
układu krążenia telemedycznie	100,0	6,2	93,8
schorzeń psychosomatycznych	100,0	6,1	93,9
układu oddechowego	100,0	13,9	86,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-
narządu głosu	100,0	-	100,0
narządu ruchu po wypadkach	100,0	36,4	63,6
pozostałych	100,0	12,9	87,1
KOBIETY	100,0	7,0	93,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	6,6	93,4
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,8	94,2
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	8,8	91,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	16,7	83,3
układu krążenia telemedycznie	100,0	16,7	83,3
schorzeń psychosomatycznych	100,0	3,2	96,8
układu oddechowego	100,0	7,9	92,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	12,6	87,4
narządu głosu	100,0	-	100,0
narządu ruchu po wypadkach	100,0	-	100,0
pozostałych	100,0	10,2	89,8

Tabl. 34. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji rentę z tytułu niezdolności do pracy, według stopnia niezdolności do pracy, grup chorób oraz płci

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:	
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
		w odsetkach	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	63,2	62,4	63,2
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	8,7	6,4	8,9
układu krążenia w systemie stacjonarnym	12,6	11,5	12,6
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,5	0,5	0,5
układu krążenia telemedycznie	0,3	0,4	0,4
schorzeń psychosomatycznych	4,2	2,7	4,3
układu oddechowego	3,0	4,6	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,2	3,7	2,1
narządu głosu	0,1	-	0,1
narządu ruchu po wypadkach	0,1	0,4	0,1
pozostałych	5,1	7,8	4,9
MĘŻCZYŹNI	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	63,5	64,0	63,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,7	5,2	7,9
układu krążenia w systemie stacjonarnym	17,7	14,8	17,9
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,8	0,7	0,8
układu krążenia telemedycznie	0,5	0,4	0,5
schorzeń psychosomatycznych	2,2	1,7	2,2
układu oddechowego	3,0	5,3	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-
narządu głosu	0,0	-	0,0
narządu ruchu po wypadkach	0,1	0,6	0,1
pozostałych	4,5	7,3	4,3
KOBIETY	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	62,7	59,4	62,9
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	10,4	8,6	10,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym	4,0	5,1	4,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,1	0,3	0,1
układu krążenia telemedycznie	0,1	0,2	0,1
schorzeń psychosomatycznych	7,5	3,5	7,8
układu oddechowego	2,9	3,2	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	5,9	10,8	5,6
narządu głosu	0,2	-	0,2
narządu ruchu po wypadkach	0,1	-	0,1
pozostałych	6,1	8,9	5,9

W tabeli 35 zaprezentowano strukturę rehabilitowanych zależnie od rodzaju świadczenia pobieranego jako ostatnie po zakończeniu rehabilitacji leczniczej.

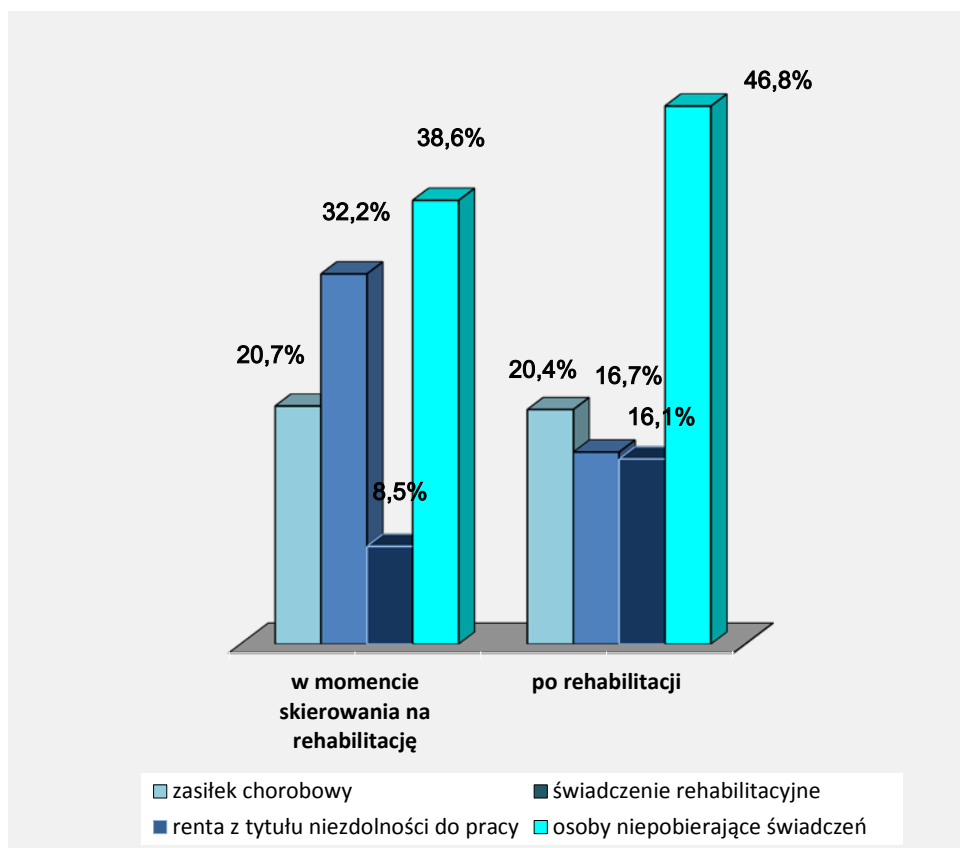
Tabl. 35. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	47 146^{*)}	18 046	14 793	14 307
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	32 127	13 538	9 546	9 043
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	4 190	1 554	1 395	1 241
układu krążenia w systemie stacjonarnym	3 891	916	1 176	1 799
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	129	11	42	76
układu krążenia telemedycznie	122	22	46	54
schorzeń psychosomatycznych	2 892	439	1 855	598
układu oddechowego	988	343	220	425
onkologicznych gruczołu piersiowego	662	259	86	317
narządu głosu	170	152	6	12
narządu ruchu po wypadkach	132	74	44	14
pozostałych	1 843	738	377	728

^{*)} Liczba osób pobierających świadczenia po rehabilitacji spośród 88 802 rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Na rysunku 16 zaprezentowano strukturę rehabilitowanych zależnie od rodzaju świadczenia pobieranego jako ostatnie przed rehabilitacją i świadczenia pobieranego jako ostatnie po jej zakończeniu.

Rys. 16. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą oraz rodzaju świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

Jak już wspomniano w rozdziale 3, wyniki corocznego badania osób poddanych rehabilitacji leczniczej prezentowane są zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Kryterium wyodrębnienia tej grupy osób jest zgodność numeru statystycznego jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, z tytułu której pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

W 2017 roku wyodrębniona grupa osób pobierająca po rehabilitacji świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji liczyła 28 tys. osób i stanowiła 31,6% ogólnej populacji rehabilitowanych. Równocześnie 41,5 tys. osób nie pobierało po rehabilitacji żadnych świadczeń. Z tytułu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji, świadczenia w okresie 12 miesięcy od zakończenia leczenia pobierało 19,1 tys. osób, a więc 21,6% ogółu rehabilitowanych.

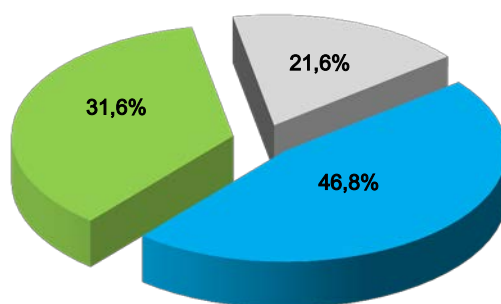
W porównaniu z rokiem ubiegłym jest to o 4,3 punktu procentowego więcej pobieranych świadczeń. Dane te zaprezentowano w tabl. 36 i na rys. 17.

Tabl. 36. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	
	liczba ^{*)}	w odsetkach
OGÓŁEM	88 625	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji	47 146	53,2
z tego pobierający:		
- z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	28 023	31,6
- z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	19 123	21,6
II. Osoby, które po rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń	41 479	46,8

^{*)} Liczba rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 17. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

- osoby pobierające świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji
- osoby pobierające świadczenia z tytułu zaistnienia innej choroby
- osoby niepobierające świadczeń po rehabilitacji

3.2. ŚWIADCZENIA POBIERANE PO REHABILITACJI Z TYTUŁU CHOROBY BĄDĄCEJ PRZYCZYNĄ REHABILITACJI

Dla celów badania statystycznego osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS przyjęto zasadę prezentacji wyników zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej.

Jak wcześniej wspomniano, wyodrębnienia tej grupy dokonuje się porównując numer statystyczny jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, w związku z którą pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

W 2017 r. populacja rehabilitowanych objętych badaniem, którzy po odbyciu leczenia rehabilitacyjnego pobierali świadczenia z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji leczniczej lub nie pobierała już żadnych świadczeń liczyła 69,5 tys. osób.

Tabl. 37. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	
	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	69 502^{*)}	100,0
z tego:		
osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	28 023	40,3
osoby, które po rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń	41 479	59,7

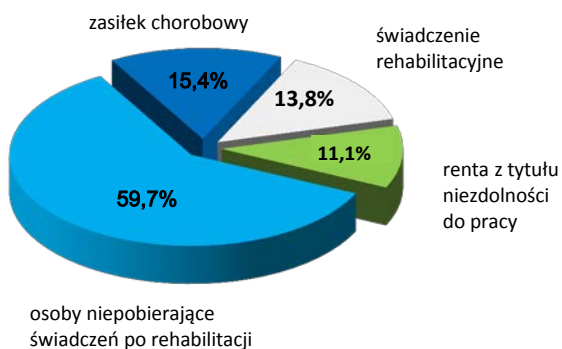
^{*)} Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji, ustalona spośród 88 802 rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Struktura grupy osób, które po zakończonej rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji, przedstawiała się następująco:

- 41,5 tys. osób (tj. 59,7% tej grupy) nie pobierało po rehabilitacji żadnych świadczeń,
- 28 tys. (tj. 40,3%) kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją lub w jej trakcie, bądź rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia, z tego:
  - 10,7 tys. osób (tj. 15,4%) pobierało zasiłek chorobowy,
  - 9,6 tys. (tj. 13,8%) - świadczenie rehabilitacyjne,
  - 7,7 tys. (tj. 11,1%) - rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe wyniki wskazują, że w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia rehabilitacji leczniczej 59,7% populacji poddanej rehabilitacji w 2017 r., nie pobierało żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych z tytułu choroby, która była powodem skierowania na leczenie rehabilitacyjne. Zatem zgodnie z przyjętym do badania założeniem (patrz rozdział 3), w przypadku tych osób rehabilitacja lecznicza okazała się skuteczna. W porównaniu z ubiegłym rokiem jest to wynik lepszy o 3,1 punktu procentowego.

Rys. 18. Zestawienie wyników rehabilitacji w 2017 roku ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji

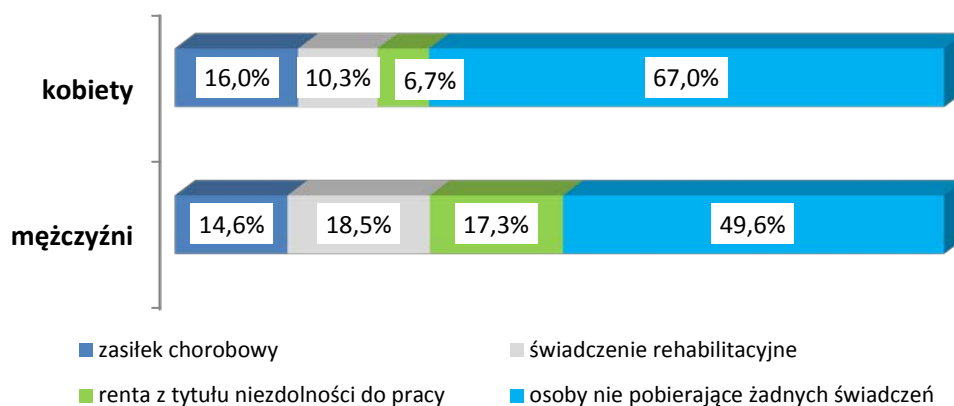

Tabl. 38. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej, pobieranego z tytułu choroby, która była przyczyną tej rehabilitacji

Rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji	Ogółem	
	liczba ^{*)}	w odsetkach
OGÓŁEM	69 502^{*)}	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	28 023	40,3
z tego pobierający:		
zasiłek chorobowy	10 710	15,4
świadczenie rehabilitacyjne	9 578	13,8
rentę z tytułu niezdolności do pracy	7 735	11,1
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	41 479	59,7
MĘŻCZYŹNI	29 074	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	14 668	50,4
z tego pobierający:		
zasiłek chorobowy	4 252	14,6
świadczenie rehabilitacyjne	5 387	18,5
rentę z tytułu niezdolności do pracy	5 029	17,3
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	14 406	49,6
KOBIETY	40 428	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	13 355	33,0
z tego pobierający:		
zasiłek chorobowy	6 458	16,0
świadczenie rehabilitacyjne	4 191	10,3
rentę z tytułu niezdolności do pracy	2 706	6,7
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	27 073	67,0

^{*)} Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji ustalona spośród 88 802 rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 19. Zestawienie wyników rehabilitacji w 2017 roku ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji według płci

W wyodrębnionej grupie osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej, zasiłek chorobowy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji pobierało 10,7 tys. osób.

Tabl. 39. Rehabilitowani pobierający zasiłek chorobowy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji - według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	76,8	73,2	79,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,2	8,0	6,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6,8	13,2	2,7
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,1	0,2	0,0
układu krążenia telemedycznie	0,1	0,3	0,0
schorzeń psychosomatycznych	2,3	1,3	3,0
układu oddechowego	2,8	2,7	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,4	-	4,0
narządu głosu	0,9	0,2	1,4
narządu ruchu po wypadkach	0,6	0,9	0,4

Przeciętna liczba dni zasiłku chorobowego wykorzystanego po rehabilitacji wyniosła 31,8 dnia i była zróżnicowana zarówno w zależności od płci, jak i w poszczególnych grupach chorób (tabl. 40).

Okres pobierania zasiłku chorobowego w populacji mężczyzn wyniósł przeciętnie 35,4 dnia, a w populacji kobiet - 29,4 dnia. Najdłużej po zakończeniu rehabilitacji zasiłek chorobowy pobierany był w związku ze schorzeniami psychosomatycznymi. Mężczyźni pobierali go średnio przez 74 dni, kobiety – przez 51 dni. Podobnie jak w ogólnej populacji, tak i w wyodrębnionej grupie świadczeń pobieranych z tytułu choroby, która była zgodna z przyczyną rehabilitacji, w populacji mężczyzn, odnotowano pięciokrotnie większy odsetek dni zasiłku chorobowego wykorzystanych z powodu chorób układu krążenia niż w populacji kobiet.

Tabl. 40. Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji - według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w dniach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	31,8	35,4	29,4
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	29,0	33,0	26,6
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	52,7	56,0	50,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	30,6	30,9	29,5
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	42,6	44,0	33,0
układu krążenia telemedycznie	49,3	55,4	24,7
schorzeń psychosomatycznych	56,0	74,2	51,0
układu oddechowego	35,0	41,5	30,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	40,1	-	40,1
narządu głosu	13,3	16,0	13,1
narządu ruchu po wypadkach	36,6	39,6	32,0

W 2017 r. dominującą przyczyną chorobową pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji były choroby narządu ruchu, stanowiły one bowiem 70% pobieranych świadczeń (tabl. 41). Dalsze 18,2% świadczeń rehabilitacyjnych pobierano z tytułu chorób układu krążenia, a 4,1% - z powodu chorób układu oddechowego. Największe zróżnicowanie przyczyn chorobowych pobieranych świadczeń rehabilitacyjnych w zależności od płci odnotowano w grupie chorób układu krążenia. W populacji mężczyzn co czwarte świadczenie związane było z niezdolnością do pracy powstałą wskutek tych chorób, podczas gdy w populacji kobiet tylko co dwudzieste.

Tabl. 41. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie - świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	60,6	60,9	60,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	9,4	8,2	11,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	16,9	23,3	5,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,8	1,2	0,2
układu krążenia telemedycznie	0,5	0,7	0,1
schorzeń psychosomatycznych	3,5	1,7	6,7
układu oddechowego	4,1	3,9	4,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	4,1	-	11,6
narządu głosu	0,1	0,0	0,2
narządu ruchu po wypadkach	0,0	0,1	0,0

Tabl. 42. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie - świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - według okresu jego pobierania i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	73,2	72,4	74,1
4 - 6	25,0	25,6	24,3
7 - 9	1,8	2,0	1,6
10 - 12	0,0	0,0	-

Tabl. 43. Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2,7	2,8	2,7
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	2,6	2,7	2,6
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	2,5	2,4	2,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym	3,2	3,2	2,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	3,0	3,2	1,8
układu krążenia telemedycznie	2,5	2,6	1,3
schorzeń psychosomatycznych	2,9	3,0	2,8
układu oddechowego	2,9	3,0	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	3,2	6,0	3,1
narządu głosu	5,6	8,0	3,2
narządu ruchu po wypadkach	3,3	3,8	2,3

W 2017 r. z liczącej 7,7 tys. populacji pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji, 92,0% osób pobierało rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 8,0% - rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (tabl. 45). Najwyższy odsetek osób z ustaloną całkowitą niezdolnością do pracy, tj. 66,7% odnotowano w nielicznej grupie osób rehabilitowanych z powodu chorób narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach.

Z ogólnej liczby rehabilitowanych rencistów ponad 70,0% rent pobierały osoby z chorobami narządu ruchu rehabilitowane w systemach stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Kolejne 18,2% to renciści z przyznanymi świadczeniami z powodu chorób układu krążenia – rehabilitowanymi w systemie stacjonarnym, ambulatoryjnym lub telemedycznie. Rehabilitowani w związku z chorobami układu oddechowego lub chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego stanowili po 4,1% rencistów.

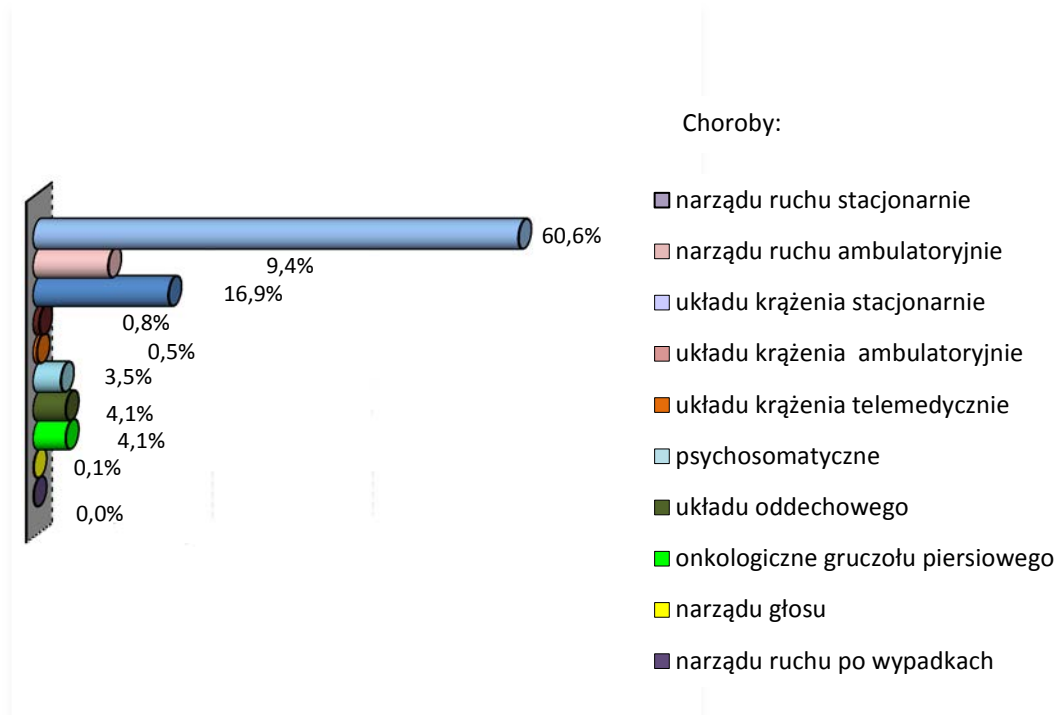
Tabl. 44. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem ^{*)}	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	7 735	5 029	2 706
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	4 690	3 062	1 628
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	726	413	313
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 305	1 170	135
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	63	58	5
układu krążenia telemedycznie	41	37	4
schorzeń psychosomatycznych	269	87	182
układu oddechowego	319	198	121
onkologicznych gruczołu piersiowego	313	-	313
narządu głosu	6	1	5
narządu ruchu po wypadkach	3	3	-

^{*)} Liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy spośród 88 802 rehabilitowanych w 2017 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 20. Rehabilitowani pobierający po zakończeniu rehabilitacji rentę z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób

Tabl. 45. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób oraz stopnia niezdolności do pracy

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:	
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	8,0	92,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	8,3	91,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,3	93,7
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	6,4	93,6
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,3	93,7
układu krążenia telemedycznie	100,0	9,8	90,2
schorzeń psychosomatycznych	100,0	5,6	94,4
układu oddechowego	100,0	11,0	89,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	12,1	87,9
narządu głosu	100,0	-	100,0
narządu ruchu po wypadkach	100,0	66,7	33,3
MEŻCZYŹNI	100,0	8,3	91,7
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	8,9	91,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	7,0	93,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	6,2	93,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,9	93,1
układu krążenia telemedycznie	100,0	8,1	91,9
schorzeń psychosomatycznych	100,0	8,0	92,0
układu oddechowego	100,0	13,6	86,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-
narządu głosu	100,0	-	100,0
narządu ruchu po wypadkach	100,0	66,7	33,3
KOBIETY	100,0	7,4	92,6
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	7,2	92,8
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,4	94,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	8,1	91,9
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	-	100,0
układu krążenia telemedycznie	100,0	25,0	75,0
schorzeń psychosomatycznych	100,0	4,4	95,6
układu oddechowego	100,0	6,6	93,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	12,1	87,9
narządu głosu	100,0	-	100,0
narządu ruchu po wypadkach	-	-	-

Tabl. 46. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według stopnia niezdolności do pracy oraz grup chorób

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:	
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
		w odsetkach	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	60,6	63,1	60,4
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	9,4	7,5	9,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	16,9	13,6	17,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,8	0,6	0,8
układu krążenia telemedycznie	0,5	0,6	0,5
schorzeń psychosomatycznych	3,5	2,4	3,5
układu oddechowego	4,1	5,7	4,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	4,1	6,2	3,9
narządu głosu	0,1	-	0,1
narządu ruchu po wypadkach	0,0	0,3	0,0
MEŻCZYŹNI	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	60,9	65,3	60,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	8,2	6,9	8,3
układu krążenia w systemie stacjonarnym	23,3	17,5	23,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	1,2	0,9	1,2
układu krążenia telemedycznie	0,7	0,7	0,8
schorzeń psychosomatycznych	1,7	1,7	1,7
układu oddechowego	3,9	6,5	3,7
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-
narządu głosu	0,0	-	0,0
narządu ruchu po wypadkach	0,1	0,5	0,0
KOBIETY	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	60,1	58,5	60,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	11,6	8,5	11,8
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,0	5,5	5,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,2	-	0,2
układu krążenia telemedycznie	0,1	0,5	0,1
schorzeń psychosomatycznych	6,7	4,0	6,9
układu oddechowego	4,5	4,0	4,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	11,6	19,0	11,0
narządu głosu	0,2	-	0,2
narządu ruchu po wypadkach	-	-	-

Tabl. 47. Przeciętny okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania renty w miesiącach
OGÓŁEM	7,2
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	7,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	7,6
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	7,4
układu krążenia telemedycznie	7,1
schorzeń psychosomatycznych	6,8
układu oddechowego	8,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	9,0
narządu głosu	6,0
narządu ruchu po wypadkach	-

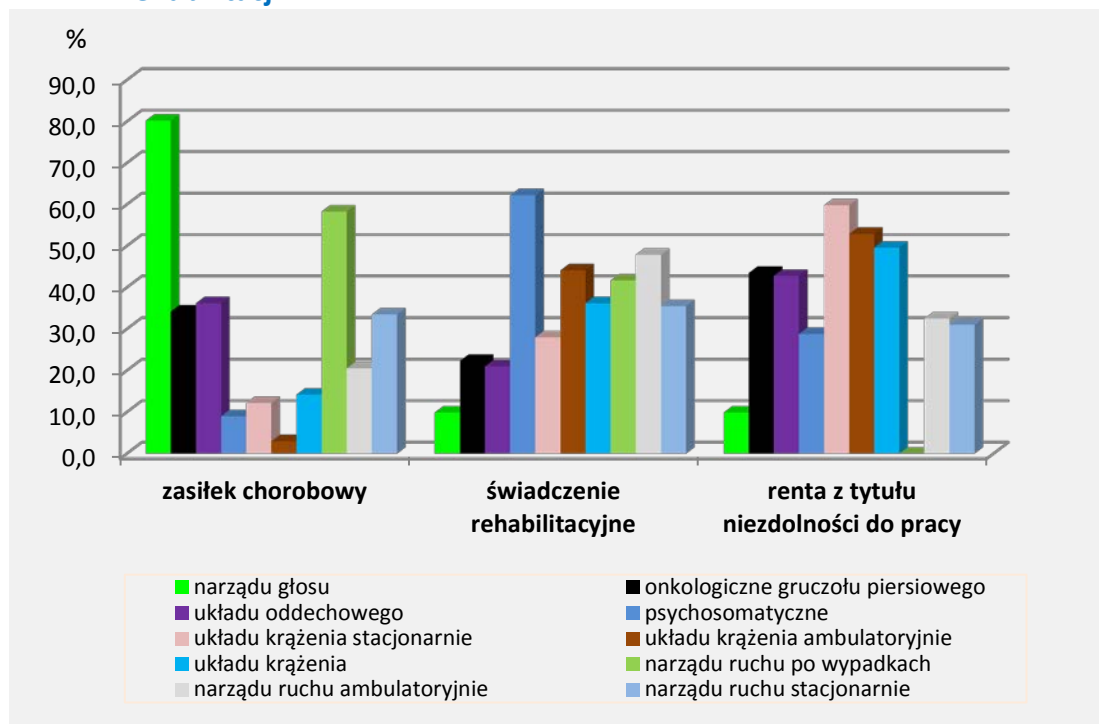
W tabelach 48 - 49 i na rysunku 21 zaprezentowano zestawienie wyników rehabilitacji leczniczej w 2017 r. ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Z danych tych wynika, że w okresie 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji ostatnim pobieranym świadczeniem dla 38,2% rehabilitowanych był zasiłek chorobowy, a dla 34,2% świadczenie rehabilitacyjne.

Z kolei 27,6% osób po zakończonej rehabilitacji kontynuowało pobieranie renty z tytułu niezdolności do pracy przyznanej przed rehabilitacją lub w trakcie jej trwania albo rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia rentowego.

Tabl. 48. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Ogółem	Rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasiłek choro- bowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
	w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	38,2	34,2	27,6
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	44,5	30,2	25,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	26,6	48,3	25,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	24,8	31,2	44,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	7,6	33,0	59,4
układu krążenia telemedycznie	100,0	16,3	39,1	44,6
schorzeń psychosomatycznych	100,0	13,8	71,3	14,9
układu oddechowego	100,0	38,3	20,5	41,2
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	39,4	12,2	48,4
narządu głosu	100,0	90,1	4,5	5,4
narządu ruchu po wypadkach	100,0	77,2	19,0	3,8

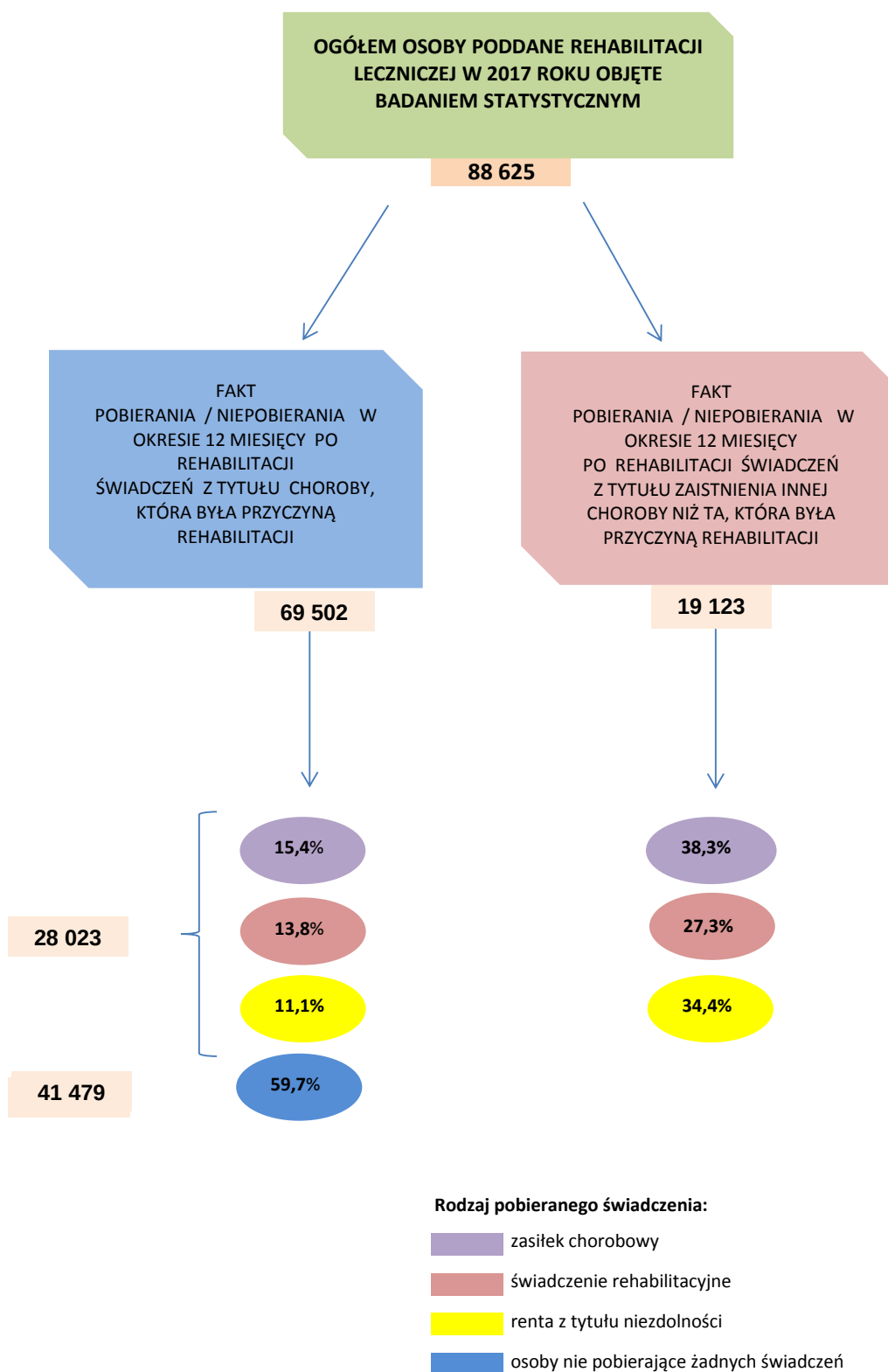
Rys. 21. Rehabilitowani według grup chorób oraz rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji

Tabl. 49. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji oraz grup chorób

Grupy chorób	Ogółem	Rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
	w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	66,2	76,7	58,8	60,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	10,3	7,2	14,6	9,4
układu krążenia w systemie stacjonarnym	10,6	6,9	9,6	16,9
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,4	0,1	0,4	0,8
układu krążenia telemedycznie	0,3	0,1	0,4	0,5
schorzeń psychosomatycznych	6,4	2,3	13,4	3,5
układu oddechowego	2,8	2,8	1,7	4,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,3	2,4	0,8	4,0
narządu głosu	0,4	0,9	0,1	0,1
narządu ruchu po wypadkach	0,3	0,6	0,2	0,0

Rys. 22. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej

4. OPINIA O ZDOLNOŚCI DO PRACY W MOMENCIE ZAKOŃCZENIA REHABILITACJI LECZNICZEJ

Bezpośrednio po zakończeniu leczenia w ośrodku rehabilitacyjnym, dla każdego ubezpieczonego sporządzana jest karta informacyjna o przebytej rehabilitacji leczniczej. Dokument ten zawiera m.in. rozpoznanie chorobowe ze skierowania na rehabilitację, rozpoznanie ustalone w ośrodku rehabilitacyjnym, opis przeprowadzonego leczenia, ewentualnie wskazania umożliwiające kontynuację leczenia i rehabilitacji. Na podstawie karty informacyjnej ubezpieczonemu wystawiana jest przez ZUS opinia odnośnie odzyskania zdolności do pracy. W stosunku do lat poprzednich zmianie uległ słownik opinii, jakie ubezpieczony mógł uzyskać po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego. Do sierpnia 2015 r. mogły to być opinie: „zdolny do pracy” lub „niezdolny do pracy”, lub „brak opinii”.

Ta ostatnia opinia wydawana była rzadko, głównie ubezpieczonym którzy nie zakończyli turnusu rehabilitacyjnego, np. ze względów medycznych bądź z powodu naruszenia dyscypliny w ośrodku rehabilitacyjnym. Opisy te nie podlegały zmianie i funkcjonowały do dnia wygaśnięcia umów zawartych z ośrodkami rehabilitacyjnymi. Od sierpnia 2015 r. rozróżnia się opinie zgodne z nowymi opisami z umów:

- poprawa,
- bez zmiany,
- pogorszenie,
- brak opinii z przyczyny dyscyplinarnej,
- brak opinii z innej przyczyny.

Tak zdefiniowane opinie zastosowano do umów z ośrodkami rehabilitacyjnymi, zawartych przed 2016 rokiem.

Z uwagi na to, że części osób poddanych rehabilitacji w 2017 r. wydano opinie o zdolności do pracy według opinii określonych przed sierpniem 2015 r., a części rehabilitowanych opinie wydano według nowych opisów, poniżej zostaną omówione oba rodzaje opinii.

Z ogólnej populacji 88,6 tys. poddanych badaniu statystycznemu osób, które w 2017 roku odbyły rehabilitację leczniczą, 11,7% osób uzyskało ocenę „zdolni do pracy”. Jeśli do tego dodamy 59,3% osób, które otrzymały opinię „poprawa”, to możemy uznać, że dla 71% osób uzyskano bardzo dobre wyniki leczenia rehabilitacyjnego (tabl. 50).

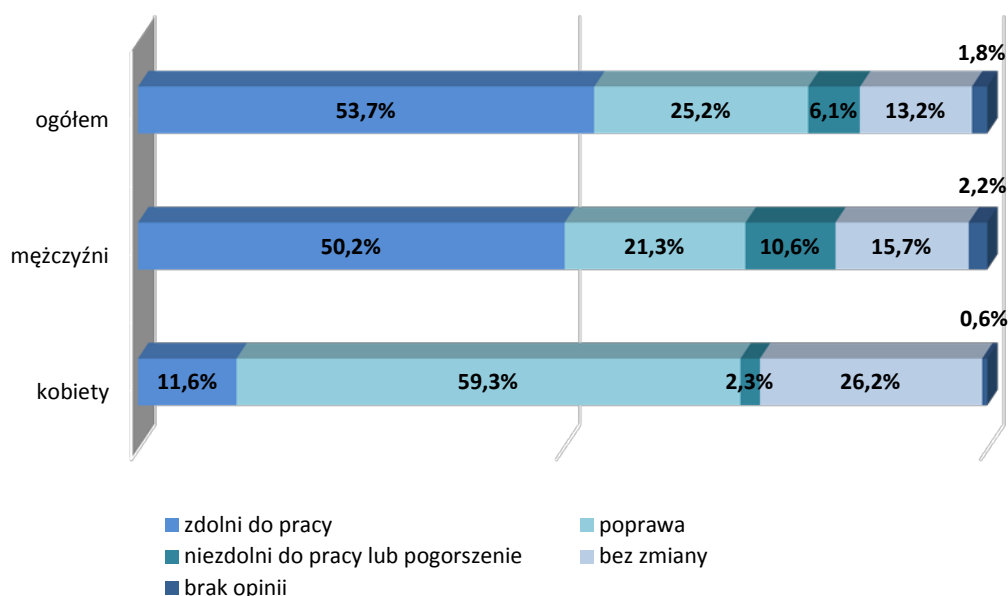
W przypadku 2,3% rehabilitowanych wyniki leczenia były niezadawalające, bowiem z tej grupy 1,4% osób zostało uznanych za „niezdolnych do pracy”, a u kolejnego 0,9% osób stwierdzono pogorszenie stanu zdrowia. Z kolei co czwarta osoba uzyskała opinię „bez zmiany”, a więc jej zdolność do pracy po odbytej rehabilitacji nie uległa ani poprawie, ani pogorszeniu.

Analiza opinii w korelacji z płcią rehabilitowanych pokazuje, że lepsze wyniki leczenia uzyskano w populacji kobiet - 53,7% z opinią „zdolne do pracy” i 25,2% z opinią „poprawa”. W populacji mężczyzn opinię „zdolny do pracy” uzyskało 50,2% osób, a dalsze 21,3% - opinię „poprawa”.

Tabl. 50. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji oraz grup chorób w następstwie których zostali poddani rehabilitacji

Grupy chorób	Ogółem	Opinia o zdolności do pracy:					
		zdolni do pracy	niezdolni do pracy	brak opinii	poprawa	bez zmiany	pogorszenie
	w odsetkach						
OGÓŁEM	100,0	11,7	1,4	0,5	59,3	26,2	0,9
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	12,6	1,0	0,3	60,7	24,7	0,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	0,6	0,0	0,2	69,8	27,8	1,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	16,3	1,3	0,2	47,7	34,1	0,4
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	0,0	0,0	0,0	48,9	47,9	3,2
układu krążenia telemedycznie	100,0	11,9	0,0	1,5	30,9	52,6	3,1
schorzeń psychosomatycznych	100,0	5,3	2,1	0,0	48,1	43,2	1,3
układu oddechowego	100,0	15,8	9,1	5,5	40,0	27,7	1,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	33,6	13,8	4,6	35,5	12,2	0,2
narządu głosu	100,0	28,1	1,8	5,0	63,0	2,1	0,0
narządu ruchu po wypadkach	100,0	0,0	0,0	0,5	91,9	7,6	0,0

Rys.23. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy po zakończonej rehabilitacji leczniczej oraz płci ubezpieczonych

Najwyższy odsetek osób, u których nie stwierdzono zmiany stanu zdrowia odnotowano z powodu schorzeń psychosomatycznych (40,9%) i chorób układu oddechowego (23,3%).

Dla oceny skuteczności przeprowadzonej rehabilitacji istotne jest ustalenie czy ubezpieczeni, którzy uzyskali opinię „zdolny do pracy” lub opinię „poprawa” w okresie 12 miesięcy po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego pobierali jakiekolwiek świadczenia z ubezpieczeń społecznych.

Struktura osób z opinią „zdolni do pracy” według rodzaju świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji kształtowała się podobnie jak w grupie osób z opinią „poprawa”. W obu grupach odsetek osób, które w powyższym okresie pobierały zasiłek chorobowy jako jedyne lub ostatnie świadczenie wynosił od 23% do 25%, pobierających świadczenie rehabilitacyjne – od 11% do 14%, a rentę z tytułu niezdolności do pracy – 9% - 12% (tabl. 53).

Lepsze wyniki leczenia rehabilitacyjnego uzyskano w wyodrębnionej grupie osób, które w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. W obu grupach osób z opinią „zdolni do pracy” lub „poprawa” odsetek osób, które pobierały zasiłek

chorobowy jako jedyne lub ostatnie świadczenie kształtował się na poziomie od 17% do 20%, pobierających świadczenie rehabilitacyjne – od 9% do 11%, a odsetek pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy wynosił od 6% do 8% (tabl.55).

Tabl. 51. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy oraz faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby nie pobierające po rehabilitacji żadnych świadczeń
		w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	31,6	21,6	46,8
z tego:				
zdolni do pracy	100,0	31,0	16,8	52,2
niezdolni do pracy	100,0	49,2	29,4	21,4
brak opinii	100,0	31,5	21,1	47,4
bez zmiany	100,0	39,4	29,7	30,9
poprawa	100,0	27,8	18,5	53,7
pogorszenie	100,0	37,7	36,2	26,1

Tabl. 52. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy oraz faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby nie pobierające po rehabilitacji żadnych świadczeń
	w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:				
zdolni do pracy	11,7	11,5	9,1	13,0
niezdolni do pracy	1,4	2,2	1,9	0,6
brak opinii	0,5	0,6	0,5	0,6
bez zmiany	26,2	32,6	36,0	17,3
poprawa	59,3	52,1	51,0	68,0
pogorszenie	0,9	1,0	1,5	0,5

Tabl. 53. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
	w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	53,2	20,4	16,7	16,1
z tego:					
zdolni do pracy	100,0	47,8	25,1	10,9	11,8
niezdolni do pracy	100,0	78,6	8,8	19,0	50,8
brak opinii	100,0	52,6	18,7	14,4	19,5
bez zmiany	100,0	69,1	13,4	25,0	30,7
poprawa	100,0	46,3	22,9	14,0	9,4
pogorszenie	100,0	73,9	10,0	25,8	38,1

Tabl. 54. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
	w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:					
zdolni do pracy	11,7	10,5	14,4	7,6	8,5
niezdolni do pracy	1,4	2,1	0,6	1,6	4,5
brak opinii	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6
bez zmiany	26,2	34,0	17,2	39,2	49,7
poprawa	59,3	51,6	66,8	49,7	34,6
pogorszenie	0,9	1,2	0,5	1,4	2,1

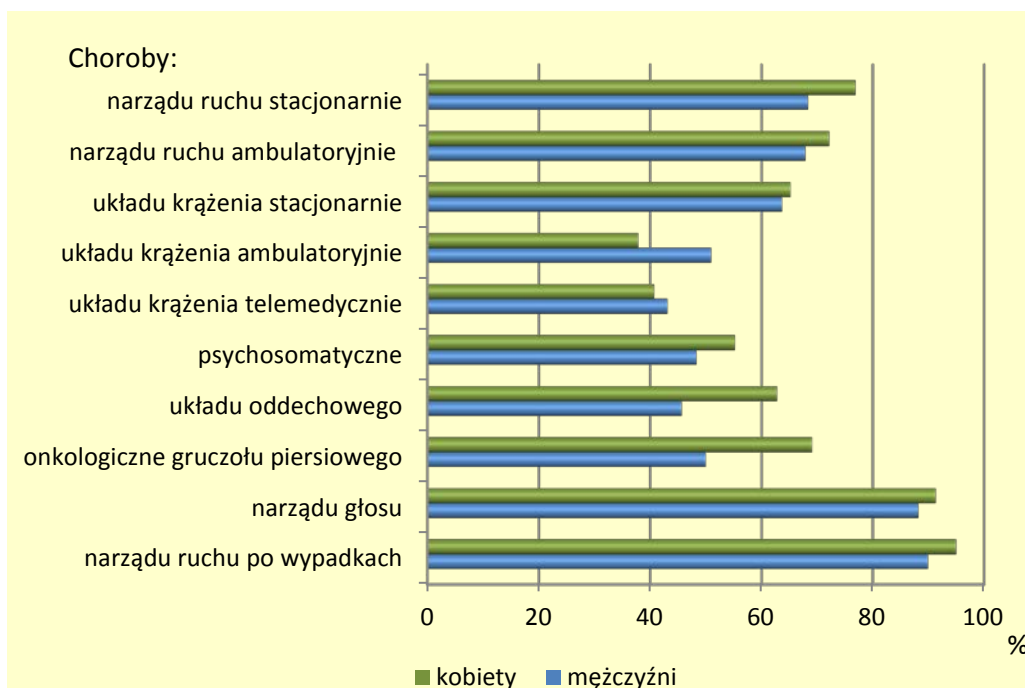
Tabl. 55. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	z tego pobierający świadczenia po rehabilitacji:				Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji
		razem	zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy	
	w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	40,3	15,4	13,8	11,1	59,7
z tego:						
zdolni do pracy	100,0	37,3	19,9	9,2	8,2	62,7
niezdolni do pracy	100,0	69,6	6,2	20,3	43,1	30,4
brak opinii	100,0	40,0	12,4	11,9	15,7	60,0
bez zmiany	100,0	56,1	10,8	22,3	23,0	43,9
poprawa	100,0	34,1	16,6	11,2	6,3	65,9
pogorszenie	100,0	59,1	6,8	23,1	29,2	40,9

Tabl. 56. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	z tego pobierający świadczenia po rehabilitacji:				Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji
		razem	zasiłek chorobowy ¹⁾	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy	
	w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:						
zdolni do pracy	12,4	11,5	16,0	8,2	9,2	13,0
niezdolni do pracy	1,3	2,2	0,5	1,9	4,9	0,6
brak opinii	0,6	0,6	0,5	0,5	0,8	0,6
bez zmiany	23,4	32,6	16,5	38,0	48,3	17,3
poprawa	61,6	52,1	66,2	50,2	34,9	68,0
pogorszenie	0,7	1,0	0,3	1,2	1,9	0,5

Rys. 24. Rehabilitowani z opinią o zdolności do pracy „zdolni do pracy” lub „poprawa” według grup chorób i płci

PODSUMOWANIE

W 2017 r. programem rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS objętych zostało 88,8 tys. ubezpieczonych, tj. o 3,4 tys. osób więcej niż w 2016 r.

Z powodu chorób narządu ruchu leczeniu rehabilitacyjnemu poddano 72,5 tys. osób, a w związku z chorobami układu krążenia - 6,8 tys. W ramach programu rehabilitacji schorzeń psychosomatycznych leczeniu rehabilitacyjnemu poddano 4,1 tys. osób, a z powodu chorób układu oddechowego – 2,2 tys. osób. Ponadto z leczenia rehabilitacyjnego skorzystało również 1,7 tys. rehabilitowanych po operacjach nowotworu gruczołu piersiowego, 1,3 tys. osób ze schorzeniami narządu głosu oraz 0,3 tys. osób z chorobami narządu ruchu powstałymi w wyniku wypadków.

Z ogólnej liczby 88,8 tys. ubezpieczonych, którzy w 2017 r. odbyli rehabilitację leczniczą, badaniem i analizą statystyczną zostało objętych 88,6 tys. osób.

Średni wiek ubezpieczonych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą wyniósł 51,5 roku: mężczyzn – 51,6 roku, kobiet – 51,4 roku. Najstarszą grupę wiekową stanowiły osoby z chorobami układu krążenia.

W populacji rehabilitowanych najliczniej reprezentowani byli mieszkańcy województw: mazowieckiego, śląskiego i łódzkiego.

W momencie skierowania na rehabilitację leczniczą 38,6% osób nie pobierało żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, 32,2% pobierało świadczenie rehabilitacyjne, 20,7% – zasiłek chorobowy, a 8,5% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W celu ustalenia skuteczności zakończonej rehabilitacji leczniczej, przeanalizowano rodzaje świadczeń i okresy ich pobierania w ciągu 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji a także jednostki chorobowe, z tytułu których pobierano świadczenia w momencie skierowania i po rehabilitacji.

Zgodnie z definicją ustaloną dla potrzeb prezentowanego badania statystycznego rehabilitację leczniczą uznaje się za skuteczną, jeśli w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia leczenia w ośrodku rehabilitacyjnym ubezpieczony nie pobiera żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W wyniku analizy zebranych informacji ustalono, że w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia leczenia rehabilitacyjnego, struktura populacji rehabilitowanych w 2017 roku przedstawiała się następująco:

- 46,8% osób nie pobierało żadnych świadczeń,
- 20,4% osób pobierało zasiłek chorobowy,
- 16,7% pobierało świadczenie rehabilitacyjne,
- 16,1% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Zatem zgodnie z przyjętym założeniem oceny skuteczności rehabilitacji, leczenie rehabilitacyjne w 2017 r. okazało się skuteczne u 46,8% osób (w 2016r. także 46,8%).

Z grupy 47,1 tys. osób, które w okresie 12 miesięcy od daty zakończonej rehabilitacji pobierały jakiegokolwiek świadczenia z ubezpieczeń społecznych, 28 tys. osób pobierało świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji, zaś 19,1 tys. osób z tytułu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji (rys.25).

Przyjmując do analizy założenie o zgodności numeru statystycznego jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, z tytułu której pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji, struktura rehabilitowanych prezentowała się następująco:

- » 59,7% osób nie pobierało żadnych świadczeń,
- » 15,4 % osób pobierało zasiłek chorobowy,
- » 13,8% pobierało świadczenie rehabilitacyjne,
- » 11,1% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Zatem przy zastosowaniu kryterium zgodności jednostek chorobowych, rehabilitacja lecznicza okazała się skuteczna u 59,7% rehabilitowanych.

Po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego na podstawie karty informacyjnej o przebytej rehabilitacji leczniczej każdemu ubezpieczonemu wystawiana jest przez ZUS opinia odnośnie odzyskania zdolności do pracy. Z ogólnej populacji osób, które w 2017 roku odbyły rehabilitację leczniczą 71% osób uzyskało bardzo dobre wyniki leczenia rehabilitacyjnego (oceny „zdolni do pracy, „poprawa”). Co czwarta osoba uzyskała opinię „bez zmiany”, a więc jej zdolność nie uległa ani poprawie, ani pogorszeniu. W przypadku 2,3% rehabilitowanych wyniki leczenia były niezadawalające, bowiem uzyskali opinię „niezdolni do pracy” lub opinię stwierdzającą pogorszenie stanu zdrowia.

Rys. 25. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od jej zakończenia

